

המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים
The Center for Judicial Education and Training
مركز تأهيل واستكمال القضاة

נ"ש השופט זוסמן • IN MEMORY OF JUSTICE SUSSMAN • على اسم القاضي زوسمن

2018

תכנית ההשתלמויות

2	דבר נשיאת בית המשפט העליון, השופטת מרים נאור
4	דבר מנהל המרכז, השופט ד"ר יגאל מרזל
6	הוקרה למשנה לנשיא (בדימו') השופט ד"ר שלמה לוין
8	לזכרה של אורית נהור ז"ל
10	הנחיות כלליות
14	לוח השתלמויות כרונולוגי לשנת 2018 לוח השתלמויות לשנת 2018 בחלוקה לפי:
18	השתלמויות תלת יומיות
20	השתלמויות דו יומית
20	יכני עיון
21	השתלמויות מיומנות
22	תכני ההשתלמויות
62	ממוני ההדרכה בבתי המשפט ובבתי הדין
64	יצירת קשר

אני קוראת לשופטים ולרשמים ליטול חלק בהשתלמויות ובהכשרות שהמרכז מציע לשנת 2018. כל שופט ורשם לפי תחומי העיסוק העיקריים שלו ותכנית העבודה שלו - בבית המשפט; כל שופט ורשם לפי תחומי העניין שלו. ההשתתפות במרבית ההשתלמויות, למעט חריגים, היא רשות. אך לא מדובר רק ברשות אלא גם בזכות. זכות להעמיק ידע ולהרחיב אופקים. ולעיתים זכות זו אינה אלא למעשה חובה והיא - החובה המוטלת על כל אחד ואחת מציבור השופטים והרשמים להתעדכן ולהשלים את הידע והמיומנויות הנדרשים למלא בצורה המיטבית את השפיטה והשליחות שבה.

אבקש בהזדמנות זו לברך את מנהל המרכז, השופט ד"ר יגאל מרזל, ואת צוות המרכז, על המאמץ הרב וההשקעה הניכרת, שמוציאים ביטוי, בין היתר, בתכנית ההשתלמויות שמובאת בהרחבה בחוברת זו. תכנית מרשימה זו באה לעולם בתוך פרק זמן קצר ביותר למן הקמת המרכז. זאת תוך שיתוף פעולה והרתמות של נשיאי בתי המשפט ובתי הדין, כמו גם של ציבור השופטים והרשמים כולו, שנענו לקריאת המרכז והשתתפו בסקרים שנערכו, כמו גם הגישו הצעות שונות להשתלמויות. השופטים הם גם אלו המנהלים מקצועית את ההשתלמויות, בהנחיית המרכז. ובכך באה לידי ביטוי עצמאות המרכז כזרוע ההדרכה של הרשות השופטת, כמו גם הרעיון שלפיו הכשרה והשתלמות לשופטים היא של השופטים - ולמען השופטים.

אני מאחלת לשופטים ולרשמים שנת השתלמויות מוצלחת.

מרים נאור

נשיאת בית המשפט העליון

מקצוע השפיטה הוא מקצוע מיוחד. לא רק שמדובר באורח חיים שמעבר למקצוע, אלא שייחודו הוא גם במורכבותו. מורכבות הכוללת, בין היתר, רכיבים של דין מהותי, כישורי שפיטה, גינוני משפט, כמו גם היבטים נוספים הנובעים מהקשר ההדוק וההכרחי שבין השופט לבין סביבתו והחברה שבה הוא פועל. נוסף על אלה, מונחים לפני השופט מדי יום אתגרים חדשים והכרח בהתאמה למציאות משתנה.

קיומו של מוסד להכשרה ולהשתלמות שופטים הוא מענה הכרחי לצורך של השופטים והרשמים בהכשרה מתאימה ובלמידה נמשכת. זאת כדי לתת בידיהם את מכלול הכלים והידע שהם נדרשים להם כדי למלא את תפקידם ושליחותם בצורה מקצועית ויעילה, ותוך שימור וקידום אמון הציבור במערכת השפיטה ובשופטיה.

המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים שהוקם בהמשך להמלצות התכנית האסטרטגית בתחילת 2017, שם לעצמו כיעד וחזון לקיים קשר ומתאם הדוקים בין צרכי ההכשרה והלמידה של השופטים והרשמים לבין תכנית הלימודים וההכשרה המוצעת מדי שנה.

לאחר בחינה מעמיקה של צרכי המערכת כולה, וליווי מועצת המרכז, מובאת לציבור השופטים והרשמים תכנית ההשתלמויות וההכשרות לשנת 2018. המדובר בתכנית חדשנית, מקיפה ועשירה. היא כוללת השתלמויות רבות בתחום הדין המהותי. נוסף על כך, ניתן בתכנית ביטוי לאמנות השפיטה במובנה הרחב, לרבות בהכשרה מקצועית לתפקידים שונים וכן בתחום המיומנויות. וכל זאת לצד השתלמויות רבות וחשובות - שבאות להעשיר את עולם התוכן של ציבור השופטים והרשמים.

נשיאים, שופטים ורשמים נכבדים,

המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים מתכבד להציג לפניכם את תכנית ההשתלמויות לשנת 2018. התוכנית מבטאת תפיסת הדרכה ולמידה שהמרכז שואף לקדם בהתייחס לאתגרים ארגוניים, מקצועיים ואישיים. היא מאפשרת לכם לבחור מספר רב של השתלמויות במגוון נושאים, המקנים לצד הידע המקצועי מקום גם לפיתוח ושכלול מיומנויות ומומחיות בעבודת השפיטה. התכנית מבקשת לעודד למידה ושיתוף מניסיונם של עמיתים, ושואפת גם להקנות כלים לשימור האיזון בין העבודה לבין הרווחה האישית של השופטים. בתכנית גם ביטוי למגמות עכשוויות בהכשרה ובהשתלמות שופטים במכונים מקבילים ומובילים בחו"ל.

בחודשים שחלפו למן הקמת המרכז בתחילת שנת 2017, אסף המרכז נתונים רבים על צרכי ההדרכה של השופטים במערכת. תכנית ההשתלמויות המוצגת בחוברת זו משקפת נתונים אלו שנאספו בשיתוף פעולה הדוק וחשוב עם הנשיאים, השופטים והרשמים במערכת. התכנית כוללת גם הצעות רבות להשתלמויות שהתקבלו במרכז בעקבות "קול קורא" לשופטים, שזכה להצלחה רבה ולמענה מרשים.

תכנית ההשתלמויות לשנת 2018 כוללת כ-60 השתלמויות, ימי עיון ומרכזי הערכה לעורכי-דין מועמדים לשפיטה ולרשמות ("קורס עורכי דין מועמדים לשפיטה", בשמו הקודם). לצד קיומן של השתלמויות חוזרות מובילות ומבוקשות בקרב ציבור השופטים, נוספו לתכנית 26 השתלמויות יומי עיון חדשים. השינויים והדגשים בתכנית זו הם אלו:

- הגדלה של פעילויות המתמקדות בהקניית מיומנויות שפיטה וניהול ובהן פשרה ופישור, כתיבת פסקי דין, התנהלות דיונית, התמודדות עם מצבי לחץ ושחיקה ועוד.
- הוספת השתלמויות הן בתחומי הידע המקצועי והן בתחומי העשרה שונים, בהן רשתות חברתיות, נזקי רכוש וביטוח, כשלים בהליך הפלילי, מיסים, עבירת המתה, משפט וטרור, משפט ושואה, אלימות בחברה הישראלית, משפט וחברה ועוד.
- הכללת השתלמויות ייעודיות לשופטים בעלי ותק, לדוגמה מיומנויות בניהול עבודת השופט - מתקדם, כתיבת פסקי-דין מתקדם, השתלמות עומק בדיני מיסים לעוסקים בתחום, ועוד.
- הרחבת צוות המנהלים המקצועיים של תכנית ההשתלמויות, מבתי המשפט השונים ומן הערכאות השונות בכל הארץ.

גם בשנת 2018 יתקיים באוניברסיטת חיפה כנס בשיתוף פעולה עם הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת חיפה, בניהולו של המשנה לנשיא השופט (בדימו') ד"ר שלמה לוי, מנהלו לשעבר של המכון להשתלמות שופטים, הממשיך לסייע לעבודת המרכז.

נבקש להסב את תשומת לבכם כי השנה, מתוך מטרה לסייע לכם לבחור את ההשתלמויות יומי העיון המתאימים לכם, נעשה מאמץ להציג לגבי כל פעילות ופעילות מידע רב ככל שניתן בנוגע להשתלמות: מטרותיה; הנושאים העיקריים שיש כוונה ללמד ולעסוק בהם באותה השתלמות; שיטות הלימוד שישולבו בהשתלמות; וכן קהל היעד שההשתלמות מיועדת בראש ובראשונה עבורו - לפי התכנים, העיסוק, הערכאה, הוותק והניסיון. אנו מקווים שמידע ממוקד זה יסייע בידכם לבנות תכנית השתלמות אישית מתאימה, מגוונת ומעניינת.

חברת ההשתלמויות כוללת גם מידע חשוב נוסף על פעילותם של השופטים ממוני ההדרכה בבתי המשפט ובבתי הדין; וגם על השתלמויות ייעודיות בתחום ההדרכה - הן למנהלים מקצועיים של השתלמויות והן לממוני ההדרכה. כל זאת, ולצד יתר ההשתלמויות, במטרה לחזק את אופייה של מערכת המשפט כ"ארגון לומד", לרבות למידה הדדית והיווצרות עמיתים המשקפת את הלמידה מהניסיון המצטבר של השופטים.

תשומת לבכם להנחיות הכלליות הנוגעות להשתתפות בהשתלמויות.

תודתי למועצת המרכז בראשות הנשיאה השופטת מ' נאור, ולחברי המועצה: השופט י' עמית (בית המשפט העליון); סגנית הנשיא, השופטת ו' וירט-לבנה (בית הדין הארצי לעבודה); סגנית הנשיא, השופטת י' שבח (בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו); והנשיא, השופט א' סלאמה (בתי משפט השלום במחוז חיפה), על הליווי השוטף של עבודת המרכז למן הקמתו. כן תודות לנשיאי בתי המשפט ובתי הדין, כמו גם למנהל בתי המשפט הנשיא השופט מ' שפיצר ולמטה ההנהלה, על שיתוף הפעולה והעשייה המשותפת להצלחת המרכז ולצמיחתו המקצועית.

הוקרה והערכה רבה גם למנהלים המקצועיים של ההשתלמויות, לצוות המרכז הקבוע, כמו גם לשותפים לצוות ההקמה של המרכז, על המאמץ הרב בקיום מערך ההשתלמויות לאורך השנה במסירות ובמקצועיות, ועל בניית תכנית ההשתלמויות לשנה הבאה.

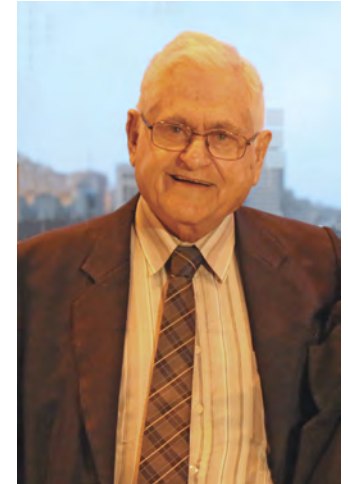
נזכור גם את עובדת המכון היקרה, גב' אורית נהור ז"ל, שחסרה לכולנו.

שמרו נא על קשר עם המרכז בכל שאלה או הצעה.

אנו מאחלים לכם שנת השתלמויות פורייה ומעניינת.

יגאל מרזל

מנהל המרכז

ביום 1.3.2017 התקיים אירוע הוקרה למשנה לנשיא בית המשפט העליון (בדימו') השופט ד"ר שלמה לוי, עם סיום כהונתו כמנהל המכון להשתלמות שופטים. באירוע נשאו דברים הנשיאה מרים נאור, הנשיא (בדימו') אהרן ברק, המשנה לנשיא (בדימו') אליעזר ריבלין, השופט יגאל מרזל והמשנה לנשיא (בדימו') שלמה לוי.

מתוך דברי הנשיאה השופטת מרים נאור:

"מנהל המכון להשתלמות שופטים מאז שנת 1984 ועד לעת האחרונה (למעט הפסקות קצרות) - הוא השופט לוי. מדובר בכהונה משמעותית ביותר האוחזת 21 שנה. ניתן לומר - ללא כל סייג - ששלמה הוא אבי המכון להשתלמות שופטים ואבי ההכרה בתחום ההכשרה לשופטים בישראל במשך שנות דור.

היה זה השופט לוי שהיה בעל החזון וההכרה בכך שהיחודיות של השפיטה והמיוחדות של הכשרת השופטים - אינם עניין מקומי המיוחד לתנאי הארץ ולתושביה. שלמה היה בין ההוגים והמייסדים של הארגון הבינלאומי להשתלמות והכשרת שופטים (IOJT). ארגון שהוקם בשנת 2002 בכנס שהתקיים בירושלים. מאז צמח הארגון המאגד תחת כנפיו מכוני ובתי ספר להשתלמויות שופטים במדינות רבות. הארגון כולל היום 125 מכוני הבאים מ-75 מדינות שונות. השופט לוי כיהן כנשיאו של הארגון בין השנים 2002-2011. גם לאחר סיום כהונתו כנשיא הארגון הבינלאומי, שלמה הוסיף לתרום רבות ולהרצות בכנסים שונים של הארגון. כל זאת - תוך הערכה והכרה בינלאומית רחבת היקף במומחיותו הרבה, וכפועל יוצא מכך במעמדו המיוחד של המכון להשתלמות שופטים בישראל.

ידעתי ואני יודעת איזו חשיבות אתה רואה בתחום הכשרת השופטים, ובמיוחד בשמירה על עצמאותו של הגוף המופקד על השתלמויות שופטים בישראל. עמדתי כעמדתך. עצמאות המכון להשתלמות שופטים (או בשמו הנוכחי - המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים ע"ש זוסמן) - היא קריטית בעיני. עשיתי - ואני עושה כל שלאל ידי - על מנת לשמור על עצמאות זו. זאת מתוך ההכרה המשותפת שהשתלמויות השופטים הוא תחום מיוחד ורגיש שיש לשמור עליו מכל משמר. תחום רגיש ומיוחד - שהשמירה עליו אינה אלא השמירה על אי תלות השופטים ועל עצמאותם."

מתוך דברי הנשיא (בדימו') השופט פרופ' אהרן ברק:

"הרעיון של הקמת המכון להשתלמות שופטים היה של ש. לוי. הוא פנה בעניין זה לנשיא י' זוסמן. הנשיא זוסמן הציע כי הגוף החדש ייקרא מכון להשתלמות שופטים ולא בית ספר לשופטים. בתקופת כהונתו של זוסמן כנשיא לא קודם העניין. שינוי חל עם מינויו של יצחק כהן כנשיא. הוא הקים ב-1982 ועדה קבועה לענייני מערכת בתי המשפט ובה ארבעה חברים: השופט א. ברק (יו"ר), השופט ש. לוי, השופט מ. בן-דרור והשופט ע' רנד. אחת מהמלצותיה הראשונות של ועדת ברק הייתה להקים מכון להשתלמות שופטים. ההקמה בפועל (ב-1984) התממשה רק עם מינויו של הנשיא מאיר שמגר. הנשיא שמגר מינה את שלמה כמנהל המכון ואותו כיושב ראש המועצה האקדמית [...]."

בתקופת כהונתי כנשיא בית המשפט העליון התרחשו שתי התפתחויות: האחת, המכון נטל על עצמו את התפקיד של הכנסת קורס לבחינת התאמתם של מועמדים לשפיטה [...]. השנייה, בעקבות פעילותו של שלמה הגבר הקשר עם גופים מקבילים במדינות אחרות, והוקם גוף בינלאומי שמרכז את פעילותם של הגופים המדינתיים. פעילות זו כולה נעשתה על ידי שלמה ובהשראתו. בראש הגוף הבינלאומי נבחר לעמוד שלמה לוי, ולאחריו אליעזר ריבלין. עתה נפרד שלמה מהמכון אותו ניהל בהצלחה רבה, בתבונה וברגישות. הוא הפך רעיון למעשה, ובכך שירת דורות של שופטים.

קשה לחשוב על המכון בלי לחשוב על שלמה. אכן, המכון היה מרכז חייו של שלמה, ושלמה נפך בו חיים. הפרידה היא קשה. אך כבעל ניסיון בפרידות ממפעל חיים אומר לך ידידי הטוב: יש חיים לאחר הפרישה. אלה חיים שונים ומלאי סיפוק. שלמה הוא איש-ספר. הוא כתב ספרי משפט, הוא ערך שלוש מהדורות של 'זוסמן סדר הדין האזרחי וכתב מאמרים רבים. לשלמה כשרון כתיבה נדיר. לעצמו כתב סיפורים. עתה יוכל לפרוס כנפיים ולהעשיר את כולנו מפרי עטו".

מתוך דברי המשנה לנשיא (בדימו') השופט פרופ' אליעזר ריבלין:

"השנה - 2013, המקום - וושינגטון בירת ארצות הברית, האירוע - הכנס העולמי של הארגון הבינלאומי של בתי הספר לשופטים. בוקר הפתיחה של הכנס. השופט לוי ואני נכנסים לאולם והתמונה שמתגלית לעינינו מרהיבה. מאות צירים וצירות יושבים מסביב לשולחנות קטנים והם באים מכל קצות תבל: מקטמנדו ומברלין, ממונגוליה ומקנדה, מישראל ומפקיסטן, מאינדונזיה ומבולגריה, ממקסיקו ומהודו - שבע ועשרים ומאה מדינה, מהודו ועד כוש... לא התאפקתי ואמרתי לשופט לוי: 'ראה מעשה ידיך להתפאר'.

השופט לוי ייסד את הארגון הבינלאומי, החזון היה שלו והוא הגשים את החזון. השופט לוי עמד בראש הארגון במשך שנים אחדות והציעד אותו למעמדו הבינלאומי. הארגון נהנה היום מיוקרה רבה, הוא משמש פורום להחלפת ידע בין חבריו ולשיתוף בניסיון המצטבר מהפעלת בתי ספר לשופטים. אין זה המיזם המקורי היחיד אותו הגה השופט לוי. סדרת המועמדים לשיפוט היא יצירה אחרת, יש מאין, של השופט לוי. הרעיון המקורי, ליתן בידי הוועדה לבחירת שופטים כלים חשובים להערכה, של המועמדים לשיפוט, נלמד כיום על ידי שיטות משפט אחרות וזוכה להתעניינות בינלאומית רבה.

ומעבר לכל אלה, השופט לוי ייסד את המכון להשתלמות שופטים בישראל. תחילתו של המכון בשנת 1976 בימי עיון שנתקיימו בירושלים ושההרצאות שנשמעו במסגרתם הופיעו על גבי חוברות שיצאו לאור באותה עת. ימי העיון צמחו והיו למוסד של קבע, הלא הוא המכון להשתלמות שופטים ע"ש ד"ר י' זוסמן. במאמציו לפתח את המכון, נאבק השופט לוי בקשיים מבית ומחוץ ויכול להם. הוא מעולם לא נואש ולא חת. והכל בדרכו האצילה".

מתוך דברי השופט ד"ר יגאל מרזל:

"ביקשתי לתאר, ולו במקצת, את גודל ההישג והתרומה האדירה שהרים השופט ד"ר שלמה לוי למערכת בתי המשפט בישראל ולשופטיה למן החזון והקמת המכון להשתלמות שופטים ע"ש זוסמן עוד בשנת 1984 ועד לימים אלה. השופט לוי הניח תשתית ערכית וניהולית עמוקה בכל הסוגיות והאתגרים שצוינו לעיל. הוקם מוסד להכשרה ולהשתלמות שופטים שהוא אבן דרך ומקור השראה לדורות של שופטים בישראל וגם למכוני בארצות אחרות, ולארגון הבינלאומי להשתלמות שופטים. השופט לוי עשה כן בהתנדבות מלאה ובמסירות אין קץ, תוך שהוא מביא לתפקיד את ניסיונו העשיר כמשפטן וכשופט, את מעמדו הרם ואת היוקרה וההערכה הרבה שהוא קנה לעצמו לאורך השנים. בכך הוא הביא את המכון להשתלמות שופטים ע"ש זוסמן להישגים יוצאי דופן. וכל זאת, תוך שילוב ותמהיל שאין שני לו - בין שמרנות לחדשנות; בין זהירות לבין נכונות לקחת סיכונים מחושבים; ובין מסורת לקידמה... וכל זאת - תוך היזקקות במידת הצורך גם להומור שבמשפט.

השופט לוי היקר, הצלחתו של המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים ע"ש זוסמן שהוא ממשיך דרכו של המכון להשתלמות שופטים ע"ש זוסמן תלויה היא ומבוססת היא על התשתית והמסד שהעמדת - יחד עם חברי הנהלת מועצת המכון לדורותיה. הערכים ועקרונות היסוד שביססת - והדאגה לעצמאות המכון - יאירו את המשך עבודתנו. תפקידי ההדרכה וניהול השתלמויות במכון, כמו גם בהנהלת המכון, ותחת חסותך וידידותך הטובה - משמשים בידי כל יום כמורה דרך וכעזר שאין להם שיעור".

למן הקמת המרכז, בתחילת 2017, ממשיך השופט לוי ללוות את פעילותו. הוא עומד בראש כנס חיפה, ונמנה בין נציגי המרכז לארגון הבינלאומי להשתלמות שופטים IOJT. ברכתנו לשופט לוי על המשך התרומה והעשייה הברוכה.

שנה חלפה מעת פטירתה בטרם עת של אורית נהור ז"ל. אורית עבדה שנים רבות במכון להשתלמות שופטים. במסגרת תפקידה ריכזה השתלמויות רבות והייתה אחראית על נושא הרכש והחשבות. היא הייתה מסורה לעבודתה והשופטים אהבו אותה. חדרה במכון היה ממוקם מול חדרי והיתה לי הזדמנות לשוחח עימה ולעמוד על אישיותה המגובשת. היא הייתה אשת משפחה למופת ובעבודתה במסגרת המכון ראתה שליחות. כשחלתה האמנו כולנו שתחלים במהרה אך הגורל רצה אחרת. במהלך מחלתה ניהלתי עימה שיחות ארוכות ויום לפני פטירתה ביקרתי אותה כדי להעניק לה תעודת הצטיינות מטעם נשיאת בית המשפט העליון והמכון. למרות מצבה הקשה היא תמיד נשארה אופטימית. אהבנו את אורית. כמה חבל שהיא איננה עוד איתנו.

**המשנה לנשיא (בדימו') השופט ד"ר שלמה לזין
לשעבר מנהל המכון להשתלמות שופטים**

אורית עבדה במכון להשתלמות שופטים, משנת 1992 ועד לפטירתה בשנת 2016. במסגרת עבודתה ריכזה אורית חלק מההשתלמויות השונות שארגן המכון להשתלמות שופטים, יצרה קשר עם מרצי ההשתלמויות, עסקה ברישום השופטים להשתלמויות השונות, ריכזה את תקציב המכון השנתי וניהלה את כל נושא הרכש. על אף העבודה האינטנסיבית והשעות המרובות, היא נהגה לומר בכל הזדמנות עד כמה היא אוהבת את עבודתה. אורית הייתה אהובה ומוערכת בקרב השופטים והעובדים אשר עבדו במחיצתה. היא הייתה אחראית ומסורה לעבודתה, בעלת כושר ארגון יוצא דופן, הקפידה בביצוע כל המשימות שהוטלו עליה ואף מעבר לכך. היא הצטיינה ביחסי אנוש מעולים. למרבה הצער חלתה אורית במחלה קשה, ולמרות זאת הייתה תמיד אופטימית ונלחמה עד לרגעים האחרונים. היא נפטרה בטרם עת והותירה אחריה בעל וארבעה ילדים. יהי זכרה ברוך.

**רויטל הרשקוביץ
המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים**

ביום 21.12.2016 התקיימה בבית המשפט העליון תערוכה, שבה הוצגו יצירות אומנות שיצרו עובדי בתי המשפט. בתערוכה הוצגה, בנוכחות בני משפחתה, גם תמונה שציירה אורית ז"ל בעת שנאבקה במחלתה.

פרק א' - השתתפות בהשתלמויות

שופטים, רשמים בכירים ורשמים מכהנים:

1. לפי החלטת מועצת המרכז, שופטים ורשמים ראשים להשתתף במהלך שנת 2018 בשבעה ימי השתלמות אשר ייחשבו כימי עבודה. שופט או רשם המבקש להשתתף בהשתלמות מעבר למכסת שבעת הימים, על חשבון ימי החופשה שלו, יוכל לעשות כן לפי בקשה פרטנית, באישור הנשיא, על בסיס מקום פנוי ולפי שיקול דעת המרכז.
2. א. הפעילויות שלהלן הן מעבר לשבעת ימי ההשתלמות הרגילים המוקצים לכל שופט או רשם, וגם הן יחשבו כימי עבודה:
  1. השתלמויות חובה ערכאיות לשופט ולרשם בבתי המשפט לענייני משפחה, תעבורה, נוער ובבתי הדין לעבודה.
  2. השתלמות נשיאים וסגני נשיאים.
  3. יום עיון חובה לשופטים של בתי המשפט לעניינים מנהליים.
  4. יום עיון חובה לרשמים ולרשמים בכירים המכהנים חמש שנים ומטה.
  5. הכשרות חובה של המרכז שמטרתן לתת כלי עבודה לניהול פעילות הדרכה ובהן הכשרת מנהלים מקצועיים, הכשרת ממוני הדרכה, הכשרת חונכים וכד'.
  - ב. השתתפות שופט או רשם בפעילויות הדרכה רווחה ימית גיבוש, מקומיים או מחוזיים, וכן השתתפות בכנס חיפה, אינה כלולה במכסת שבעת ימי ההשתלמות שלהם זכאי שופט או רשם בשנה.
3. השתתפות בהשתלמויות "כתיבת פסקי-דין" ו"התנהלות דיונית" פתוחה לכל. מעבר לכך, כל שופט, ורשם מהשנה השלישית לכהונתו, יוזמן להשתתף בהן לפחות פעם אחת, על פי שיקול דעת המרכז ובהתאם להפניית נשיאי בתי המשפט ובתי הדין לעבודה.
4. כל שופט העוסק בתיקים פליליים יידרש להשתתף בשנת 2018 (ככל שטרם השתתף בעבר) בהשתלמות בנושא "עבירות מין וסחר בבני אדם". השתתפות בהשתלמות זו לפי זימון של המרכז היא מעבר לשבעת ימי ההשתלמות שלהן זכאי כל שופט.
5. למרכז שמור שיקול הדעת במקרים חריגים לאשר לשופט או רשם היקף שונה של ימי השתלמות בשנה.

שופטים בדימוס:

1. שופט בדימוס זכאי להשתתף על חשבון מערכת בתי המשפט בהשתלמות אחת בשנה, ויחולו עליו כל ההוראות החלות על שופט מכהן לעניין זה. שופט בדימוס יהיה זכאי להשתתף בהשתלמויות נוספות מעבר לכך על חשבוננו, ועל בסיס מקום פנוי.
2. שופט בדימוס אשר עובד כעורך-דין פעיל אינו רשאי להשתתף בהשתלמויות המרכז.

פרק ב' - הנחיות מיוחדות לשופטים ולרשמים חדשים

1. שופט חדש, רשם בכיר חדש ורשם חדש של בית הדין לעבודה או בית משפט שלום, נדרשים כחובה להשתתף לאחר מינויים בהשתלמויות החובה הבסיסיות (נכון לעת הזו, מדובר בהיקף של שמונה ימי השתלמות בשני מחזורים של ארבעה ימים כל אחד).²
2. שופט חדש המיועד לטפל בתיקי נזיקין נדרש כחובה להשתתף בנוסף להשתלמויות החובה הבסיסיות, בהשתלמות בנושא חישוב פיצויים (בהיקף של ששה ימי השתלמות, בשני מחזורים של שלושה ימים כל אחד).
3. שופט חדש המיועד לטפל בתיקים פליליים, נדרש להשתתף בנוסף להשתלמויות החובה הבסיסיות, בהשתלמות בנושאים "עבירות מין וסחר בבני אדם", ו"ענישה בפלילים" (בהיקף של שלושה ימים). כמו כן, נדרש השופט להשתתף סמוך לאחר מינויו בהכשרה חד-יומית בענייני נוער.
4. שופט חדש בבתי המשפט לנוער ובבתי המשפט לתעבורה נדרש כחובה להשתתף בנוסף להשתלמויות החובה הבסיסיות (כשופט העוסק בתיקים פליליים), בהשתלמות בנושא "ענישה בפלילים" (בהיקף של שלושה ימים). בנוסף לכך, נדרש השופט להשתתף כחובה בהשתלמות השנתית לערכאה זו (בהיקף של שלושה ימים).
5. שופט ורשם חדש בבתי המשפט לענייני משפחה וכן שופט ורשם חדש בבתי הדין לעבודה נדרשים להשתתף בהשתלמות השנתית לערכאה זו (בהיקף של שלושה ימים), וכן ביום עיון ייעודי.
6. רשם בכיר חדש ורשם חדש בבית-משפט השלום נדרשים, במהלך חמשת השנים הראשונות לכהונתם, להשתתף בנוסף להשתלמויות החובה הבסיסיות, גם ביום העיון השנתי לרשמים בכירים ולרשמים.
7. שופט חדש, רשם בכיר חדש ורשם חדש נדרשים להשתתף בהשתלמויות החובה שצוינו בפרק זה, סמוך ככל שניתן לאחר מינויים ובהתאם לתכנית ההשתלמויות. רק לאחר שהושלמה ההשתתפות בכלל השתלמויות החובה שצוינו לעיל, יהיה זכאי שופט חדש, רשם בכיר חדש ורשם חדש לבקש מהמרכז - באישור נשיא בית המשפט/בית הדין - להשתתף בהשתלמות נוספת ביתרת השנה, וכפוף למקום פנוי.

פרק ג' - נהלי רישום ושיבוץ להשתלמויות

1. הגשת בקשות לרישום לפעילויות השונות תעשה באמצעות טופס ההרשמה המצורף לחוברת זו. הרישום מחייב את המלצת נשיא בית המשפט/בית הדין.
2. המועד האחרון להרשמה, על דרך של הגעת טופס ההרשמה מאושר בידי נשיא בית המשפט או בית הדין למשרדי המרכז, הוא עד ליום 14.9.2017. רישום לאחר מועד זה הוא על בסיס מקום פנוי.
3. על המשתלם לוודא שטפסי ההרשמה המלאים יגיעו ללשכת נשיא בית המשפט/בית הדין במועד.

4. המלצת נשיא בית המשפט/בית הדין ביחס לכל בקשה ובקשה תינתן בכתב בטופס ההרשמה.
5. כלל טפסי הרישום לרבות התייחסות נשיאי בתי המשפט/בתי הדין לכל בקשה יועברו בצורה מרוכזת למרכז על ידי מנהלות הלשכה של הנשיאים.
6. טופס הרשמה שיגיע למרכז ללא אישור נשיא בית המשפט/בית הדין הרלוונטי לא יטופל ויוחזר לשולחו (הוראה זו אינה חלה על בקשות השתתפות של שופטים בדימוס).
7. החלטות סופיות של המרכז בדבר שיבוץ להשתלמויות יומי העיון יישלחו, בשים לב לימי הפגרה והחגים בחודשים ספטמבר ואוקטובר, עד ליום 26.10.2017.
8. שיבוץ השופטים בהשתלמויות ייעשה לפי שיקול הדעת המקצועי של המרכז. בין יתר השיקולים לעניין זה: המלצות נשיאי בתי המשפט ובתי הדין; הצרכים המתודולוגיים של ההשתלמויות והרכב המשתלמים בהן; התאמה בין תכני ההשתלמויות לתחומי הפעילות של השופטים והרשמים; התחשבות במידת התועלת שכל משתתף עשוי להפיק מן ההשתלמות; מגוון ההשתלמויות שבהן השתתף השופט בעבר; החשיבות של שילוב שופטים מערכאות שונות בכל השתלמות (אלא אם מדובר בהשתלמות לקהל יעד ייחודי); צרכי העבודה ותוכניות העבודה של מערכת בתי המשפט; וכן היבטים לוגיסטיים הקשורים למקום ההשתלמויות.
9. במקרים מסוימים המרכז יזום פניות לשופטים להשתתף בהשתלמות זו או אחרת.
10. מובהר שבמקרים שבהם הביקוש להשתתפות מסוימת יעלה על ההיצע, יתכן שחלק מהבקשות לא תאושרנה.
11. היקף ההשתלמויות נקבע במסגרת תקציב המרכז. במקרה של שינויים תקציביים או אירועים בלתי צפויים - לרבות רישום נמוך של משתתפים להשתלמות כלשהי - יתכן ויחולו שינויים בלוח ההשתלמויות.
12. ככלל, ולמעט מקרים חריגים, לא תתקיימנה ההשתלמויות שבהן מספר הנרשמים יהיה נמוך מ-30 משתתפים.
13. לנוחיותכם, רשימת ההשתלמויות יומי העיון מפורטת גם באתר האינטרא-נט של המרכז בכתובת:
http://court-judges/training/preview_new.aspx

פרק ד' - נהלים כלליים

1. **שעת התחלת הפעילות:** בהתאם להחלטת מועצת המרכז, למעט במקרים חריגים, ההתכנסות בכל אחת מההשתלמויות או יומי העיון היא בין השעות 09:00 עד 10:00. הפעילות תתחיל בשעה 10:00 בדיוק.
2. **שעת סיום פעילות ביום האחרון להשתלמות:** בהתאם להחלטת מועצת המרכז, למעט במקרים חריגים, היום האחרון של השתלמות (במקרה שמדובר בהשתלמות בת מספר ימים) יהיה ללא מנוחת צהרים, והוא יסתיים בשעה 16:00 לערך.
3. **לינה:** ככלל, מערכת בתי המשפט נושאת בהוצאות השהייה של השופטים והרשמים בתפוסה של שני משתלמים בכל חדר. במקרים חריגים, ועל פי אישור מפורש ומראש של צוות המרכז, ממומנת גם תוספת היחיד. משתלם המעוניין ללון בחדר אירוח ליחיד או בחדר מנוחה יידרש לתוספת תשלום אשר תשולם בידי ישרות למלון בסוף ההשתלמות, ובגין כל ימי השהות.

1. **שינוי או ביטול הזמנת תנאי אירוח:** לפי תנאי ההתקשרות עם מתקן האירוח, כל פעילות של המרכז שנעשית במלון מתומחרת בנפרד (לינה לפי סוגי החדרים המבוקשים; ארוחות; כיבודים וכד'), ותחת תנאי ביטול נוקשים שבצד סנקציות כספיות משמעותיות בגין כל ביטול או שינוי של הזמנה מקורית. כדי להימנע מקנסות, ישלח למשתלמים טופס התחייבות לפני כל השתלמות. אנא הקפידו לפני כל השתלמות לעדכן את המרכז אם קיים שינוי ביחס להזמנתכם המקורית כפי שצוינה בטופס הרישום להשתלמויות. **אי עדכון במועד יכול להביא לחיוב כספי של המשתלם.**
4. **איסור השתתפות בני משפחה בהשתלמות:** לפי החלטת המרכז אין לשתף בני משפחה או מוזמנים אחרים בהשתלמויות, לרבות שהייה במלון, אף לא בתוספת תשלום, אלא בנסיבות מיוחדות ובאישור מראש של המרכז.

פרק ה' - ביטולי השתתפות בהשתלמויות יומי עיון

1. בהתאם להנחיות נשיאת בית המשפט העליון, אין לבטל השתתפות בהשתלמות באופן מלא או חלקי, ואין לעזוב בטרם הסתיימה השתלמות אלא מסיבה מוצדקת, בנסיבות אישיות בלתי צפויות ובאישור הנשיא של בית המשפט/בית הדין שבו מכהן השופט או הרשם. טעמים של עומס עבודה או טיפול בתיקי בית המשפט אינם עילה לביטול השתלמות, עזיבתה בטרם הסתיימה או לשינוי מתכונת האירוח שהוזמנה.
2. שופט או רשם המבטל את השתתפותו בהשתלמות פלוגית סמוך למועד ההשתלמות, תופס את מקומו של שופט או רשם אחר שביקש להשתתף בהשתלמות ונענה בשלילה. על כן, הנכם מתבקשים לעשות כל מאמץ להשתתף בהשתלמות שאליה נרשמתם וכן לכבד את המנהלים המקצועיים של ההשתלמות והמרצים המוזמנים ולהישאר בה עד תומה.
3. ככל ומסיבה כלשהי אין באפשרותכם להגיע להשתלמות או ליום עיון ברגע האחרון, עקב נסיבות אישיות בלתי צפויות, עליכם להודיע האמור ללא דיחוי לנציג המרכז שמלווה את הפעילות בצירוף עמדת הנשיא של בית המשפט/בית הדין לעבודה שבו אתם מכהנים (ככל שהדבר מתאפשר מראש; ואם לא כן - בדיעבד).
4. שופט או רשם שנאלץ מסיבות בלתי צפויות לעזוב השתלמות או יום עיון בטרם הסתיימו, יודיע האמור למנהל המקצועי של ההשתלמות או יום העיון ולנציג המרכז המלווה את הפעילות.
5. שופט או רשם המבקש לבטל השתתפותו בהשתלמות או ביום עיון (באופן מלא או חלקי) או לערוך שינויים בהזמנת החדר ששוריין עבורו (בהתאם לבקשתו בטופס ההרשמה להשתלמויות), מתבקש להודיע על כך בכתב לצוות המרכז **עד עשרה ימים לפני מועד ההשתלמות או יום העיון**. למעט מקרים חריגים, הודעה קצרת מועד יותר מחייבת את המרכז בתשלום קנס כספי בגין החדר שהוזמן עבור השופט (ככל והתבקש על ידו לשריין חדר כזה). **במקרה כזה של הודעה שלא במועד, יכול ויחויב השופט או הרשם שביקש לשנות את הזמנת החדר ששוריין עבורו בסכומי החיוב שיחולו על הנהלת בתי המשפט, בהתאם להסכם ההתקשרות מול מתקן האירוח וזאת באמצעות ניכוי ממשכורתו.**

לוח השתלמויות כרונולוגי

חודש	תאריכים	שם ההשתלמות	ניהול מקצועי	מס' ימי השת' / מספר השתלמות	עמוד בחוברת
מרץ	07.03.2018-08.03.2018	זכויות יוצרים בעידן הדיגיטלי	חדש	2 / 15-2018	33
	11.03.2018-16.03.2018	מרכז הערכה לעו"ד מועמדים למשרת שיפוט		6 / 16-2018	23
	12.03.2018-14.03.2018	המשפט הפלילי מבט מעודכן		3 / 17-2018	34
	19.03.2018-21.03.2018	רשתות חברתיות מקוונות	חדש	3 / 18-2018	35
	20.03.2018-22.03.2018	חישוב פיצויים א'		3 / 19-2018	36
אפריל	15.04.2018-16.04.2018	תובענות ייצוגיות		2 / 20-2018	37
	23.04.2018	יום עיון - ניהול הדרכה ולמידה לממוני הדרכה	חדש	1 / 21-2018	38
	24.04.2018-26.04.2018	משפט וטרור	חדש	3 / 22-2018	39
	30.04.2018-01.05.2018	דת ומדינה	חדש	2 / 23-2018	39
מאי	06.05.2018-08.05.2018	קטינים ונוער		3 / 24-2018	40
	08.05.2018-10.05.2018	כתיבת פסקי דין		3 / 25-2018	40
	14.05.2018-16.05.2018	חישוב פיצויים ב'		3 / 26-2018	41
	23.05.2018-24.05.2018	עבירות המתה	חדש	2 / 27-2018	42
	27.05.2018-01.06.2018	מרכז הערכה לעו"ד מועמדים למשרת שיפוט		6 / 28-2018	23
	28.05.2018-30.05.2018	תביעות רכוש וביטוח	חדש	3 / 29-2018	43
			הנשיא השופט ד"ר מיכל אגמון ופרופ' ניבה אלקין קורן		

חודש	תאריכים	שם ההשתלמות	ניהול מקצועי	מס' ימי השת' / מספר השתלמות	עמוד בחוברת
ינואר	03.01.2018	משפט עברי שווה לכל נפש	חדש	1 / 1-2018	22
	07.01.2018-12.01.2018	מרכז הערכה לעו"ד מועמדים למשרת שיפוט		6 / 2-2018	23
	08.01.2018-11.01.2018	שופטים ורשמים חדשים חלק ב' (המשך לחלק א' מ-2017)		4 / 3-2018	24
	16.01.2018-18.01.2018	שואה ומשפט	חדש	3 / 4-2018	25
	21.01.2018-23.01.2018	סוגיות בדיני עבודה		3 / 5-2018	26
	24.01.2018-25.01.2018	כשלים בהליך הפלילי	חדש	2 / 6-2018	26
	28.01.2018-30.01.2018	עבירות מין וסחר בבני אדם		3 / 7-2018	27
	04.02.2018-06.02.2018	משפט מסחרי כלכלי וחוזים מורכבים	חדש	3 / 8-2018	28
	08.02.2018	סוגיות עדכניות בדיני המיסים- מבט על	חדש	1 / 9-2018	29
	12.02.2018	סוגיות עדכניות בעבודת הרשמים והרשמים הבכירים		1 / 10-2018	30
פברואר	13.02.2018-15.02.2018	התנהלות דינונית		3 / 11-2018	30
	19.02.2018-21.02.2018	קביעת עובדות ומהימנות		3 / 12-2018	31
	26.02.2018	זכויות ילדים		1 / 13-2018	32
	05.03.2018-06.03.2018	ארגז כלים למנהל מקצועי של השתלמות	חדש	2 / 14-2018	32
			הנשיא השופט ד"ר עמי קובו והשופטת אפרת פינק		

חודש	תאריכים	שם ההשתלמות	ניהול מקצועי	מס' ימי השת' השתלמות	מספר השתלמות	עמוד בחוברת
אוקטובר	09.10.2018-11.10.2018	ענישה בפליליים	סגן הנשיא השופט גלעד נוטל	3	44-2018	52
	17.10.2018-18.10.2018	סוגיות בהתשלמות בלידה והולדה בעוולה	השופטת בלה טולקובסקי והשופט רם וינוגרד	2	45-2018	53
	22.10.2018-25.10.2018	שופטים ורשמים חדשים חלק א'- מחזור שני (בהתאם למספר מינויים)	השופט רון סוקול וסגנית הנשיא השופטת רות לורך	4	46-2018	24
	23.10.2018-25.10.2018	משפט וחברה	השופט ניל הנדל והשופטת איריס לושי עבודי	3	47-2018	54
	29.10.2018-31.10.2018	פסיכיאטריה פסיכולוגיה ומשפט	הנשיאה (בדימ') השופטת הילה גרסטל והשופטת יעל רז לוי	3	48-2018	55
	05.11.2018-07.11.2018	כתיבת פסקי דין מתקדם	השופטת ענת ברון והשופט ד"ר יגאל מרזל	3	49-2018	55
נובמבר	12.11.2018	יום עיון בית משפט לעניינים מקומיים	סגנית הנשיא השופטת אסתר הלמן והשופט יעקב שקד	1	50-2018	56
	13.11.2018-15.11.2018	כלים להתמודדות עם לחץ ושחיקה	השופטת (בדימ') אורית אפעל גבאי והנשיאה השופטת אבירה אשקלוני	3	51-2018	57
	18.11.2018-23.11.2018	מרכז הערכה לעו"ד מועמדים למשרת שיפוט	השופטים: טרם נקבע	6	52-2018	23
	19.11.2018-22.11.2018	שופטים ורשמים חדשים חלק ב'- מחזור שני (בהתאם למספר מינויים)	השופט רון סוקול וסגנית הנשיא השופטת רות לורך	4	53-2018	24
	27.11.2018-29.11.2018	פשרה ופישור	השופט (בדימ') צבי זילברטל, השופט משה בר-עם והשופטת תמר אברהמי	3	54-2018	58
	11.12.2018-13.12.2018	דיני מקרקעין ונדל"ן	סגן הנשיא השופט אברהם אליקים והשופט גלעד הס	3	55-2018	59
דצמבר	18.12.2018-20.12.2018	מיומנויות מתקדמות בניהול עבודת השופט	הנשיא השופט איתן אורנשטיין וסגנית הנשיא השופטת רות לורך	3	56-2018	60
	26.12.2018	יום עיון חישוב פיצויים למתקדמים	השופטת יעל וילנר	1	57-2018	61

חודש	תאריכים	שם ההשתלמות	ניהול מקצועי	מס' ימי השת' השתלמות	מספר השתלמות	עמוד בחוברת
יוני	04.06.2018-05.06.2018	יסודות דיני המס	השופט ד"ר אחיקם סטולר והשופט ד"ר שמואל בורנשטיין	2	30-2018	43
	06.06.2018	יום עיון - שופטים מנהליים	השופט עוזי פוגלמן	1	31-2018	44
	10.06.2018-12.06.2018	סוגיות מעודכנות בדיני ראיות	הנשיאה (בדימ') השופטת בלה גלאור וסגנית הנשיא השופטת טל לוי מיכאלי	3	32-2018	45
	11.06.2018-13.06.2018	משפט חוקתי	הנשיא (בדימ') השופט פרופ' אהרן ברק והשופט חנן מלצר	3	33-2018	46
	14.06.2018	ראיות מדעיות - ביקור במחלקה לזיהוי פלילי	השופט ד"ר אחיקם סטולר	1	34-2018	47
	14.06.2018-15.06.2018	כנס חיפה	המשנה לנשיא (בדימ') השופט שלמה לוין	2	35-2018	47
	20.06.2018-21.06.2018	נשיאים וסגני נשיאים	נשיא בית המשפט העליון	2	36-2018	48
	25.06.2018-27.06.2018	סוגיות בדיני תעבורה	השופטת טלי חיימוביץ וסגן הנשיאה השופט אלון אופיר	3	37-2018	48
	02.07.2018	בטחון סוציאלי - בתי הדין לעבודה	סגנית הנשיא השופטת ורדה וירט-לבנה	1	38-2018	49
	03.07.2018-05.07.2018	האלימות בחברה הישראלית	הנשיאה השופטת רויטל יפה כץ, השופטת גילת שליו וסגן הנשיא השופט צחי עוזיאל	3	39-2018	50
יולי	08.07.2018-13.07.2018	מרכז הערכה לעו"ד מועמדים למשרת שיפוט	השופטים: טרם נקבע	6	40-2018	23
	09.07.2018-11.07.2018	סוגיות בדיני משפחה	השופטת ורדה פלאוט וסגנית הנשיא השופטת אלה מירז	3	41-2018	50
	16.09.2018	יום עיון ועדות ערר	השופט רם וינוגרד והשופטת אורלי מור אל	1	42-2018	51
	08.10.2018-10.10.2018	סוגיות חוזיות	השופט פרופ' עופר גרוסקופף	3	43-2018	52

תאריכים	שם ההשתלמות	ניהול מקצועי	מס' ימי השת'	מספר	עמוד בחוברת
10.06.2018-12.06.2018	סוגיות מעודכנות בדיני ראיות	הנשיאה (בדימ') השופטת בילהה גילאור וסגנית הנשיא השופטת טל לוי מיכאלי	3	32-2018	45
11.06.2018-13.06.2018	משפט חוקתי	הנשיא (בדימ') השופט פרופ' אהרן ברק והשופט חנן מלצר	חדש	33-2018	46
25.06.2018-27.06.2018	סוגיות בדיני תעבורה	השופטת טלי חיימוביץ וסגן הנשיאה השופט אלון אופיר	3	37-2018	48
03.07.2018-05.07.2018	האלימות בחברה הישראלית	הנשיאה השופטת רויטל יפה כץ, השופטת גילת שליו וסגן הנשיא השופט צחי עוזיאל	חדש	39-2018	50
09.07.2018-11.07.2018	סוגיות בדיני משפחה	השופטות ורדה פלאוט וסגנית הנשיא השופטת אלה מירז	3	41-2018	50
08.10.2018-10.10.2018	סוגיות חוזיות	השופט פרופ' עופר גרוסקופף	חדש	43-2018	52
09.10.2018-11.10.2018	ענישה בפליליים	סגן הנשיא השופט גלעד נויטל	3	44-2018	52
23.10.2018-25.10.2018	משפט וחברה	השופט ניל הנדל והשופטת איריס לושי עבודי	חדש	47-2018	54
29.10.2018-31.10.2018	פסיכיאטריה פסיכולוגיה ומשפט	הנשיאה (בדימ') השופטת הילה גרסטל והשופטת יעל רז לוי	3	48-2018	55
05.11.2018-07.11.2018	כתיבת פסקי דין- מתקדם	השופטת ענת ברון והשופט ד"ר יגאל מרזל	חדש	49-2018	55
13.11.2018-15.11.2018	כלים להתמודדות עם לחץ ושחיקה	השופטת (בדימ') אורית אפעל גבאי והנשיאה אבירה אשקלוני	חדש	51-2018	57
27.11.2018-29.11.2018	פשרה ופישור	השופט (בדימ') צבי זילברטל, השופט משה בר-עם והשופטת תמר אברהמי	חדש	54-2018	58
11.12.2018-13.12.2018	דיני מקרקעין ונדל"ן	סגן הנשיא השופט אברהם אליקים והשופט גלעד ס	3	55-2018	59
18.12.2018-20.12.2018	מיומנויות מתקדמות בניהול עבודת השופט	הנשיא השופט איתן אורנשטיין וסגנית הנשיא השופטת רות לורך	חדש	56-2018	60

תאריכים	שם ההשתלמות	ניהול מקצועי	מס' ימי השת'	מספר	עמוד בחוברת
16.01.2018-18.01.2018	שואה ומשפט	המשנה לנשיאה (בדימ') השופט אליקים רובינשטיין והשופטת גאולה לזין	חדש	4-2018	25
21.01.2018-23.01.2018	סוגיות בדיני עבודה	הנשיא השופט יגאל פליטמן	3	5-2018	26
28.01.2018-30.01.2018	עבירות מין וסחר בבני אדם	סגן הנשיא השופט גלעד נויטל	3	7-2018	27
04.02.2018-06.02.2018	משפט מסחרי וכלכלי	השופט ד"ר יורם דנציגר והשופט חאלד כבוב	חדש	8-2018	28
13.02.2018-15.02.2018	התנהלות דיונית	הנשיא (בדימ') השופט משה גל והשופטת דפנה בלטמן-קדראי	3	11-2018	30
19.02.2018-21.02.2018	קביעת עובדות ומהימנות	הנשיאה (בדימ') השופטת הילה גרסטל	3	12-2018	31
12.03.2018-14.03.2018	המשפט הפלילי מבט מעודכן	השופט בני שגיא וסגן הנשיא השופט צחי עוזיאל	3	17-2018	34
19.03.2018-21.03.2018	רשתות חברתיות	הנשיא השופט ד"ר אברהם אברהם והשופטת (בדימ') ד"ר איריס סורוקר	חדש	18-2018	35
20.03.2018-22.03.2018	חישוב פיצויים א'	השופט ארנון דראל והשופטת עירית כהן	3	19-2018	36
24.04.2018-26.04.2018	משפט וטרור	סגן הנשיא השופט יורם צלקובניק והשופט אהרון משניות	חדש	22-2018	39
06.05.2018-08.05.2018	קטינים ונוער	הנשיאה השופטת גלית יגוצקי-מור, השופט יניב בוקר והשופטת אילנית אימבר	3	24-2018	40
08.05.2018-10.05.2018	כתיבת פסקי דין	השופטת ענת ברון והשופט ד"ר יגאל מרזל	3	25-2018	40
14.05.2018-16.05.2018	חישוב פיצויים ב'	השופט ארנון דראל והשופטת עירית כהן	3	26-2018	41
28.05.2018-30.05.2018	תביעות רכוש וביטוח	השופט יצחק עמית וסגנית הנשיא השופטת אפרת אור אליאס	חדש	29-2018	43

השתלמויות דו-יומיות

תאריכים	שם ההשתלמות	ניהול מקצועי	מס' ימי השת' / מספר	עמוד בחוברת
06.06.2018	יום עיון - שופטים מנהלים	השופט עוזי פוגלמן	1 / 31-2018	44
14.06.2018	ראיות מדעיות - ביקור במחלקה לזיהוי פלילי	השופט ד"ר אחיקם סטולר	1 / 34-2018	47
02.07.2018	בטחון סוציאלי - בתי הדין לעבודה	הנשיא השופט יגאל פליטמן	1 / 38-2018	49
16.09.2018	יום עיון ועדות ערר	השופט רם וינוגרד והשופטת אורלי מור אל	1 / 42-2018	51
12.11.2018	יום עיון בית משפט לעניינים מקומיים	סגנית הנשיא השופטת אסתר הלמן והשופט יעקב שקד	1 / 50-2018	56
26.12.2018	יום עיון חישוב פיצויים למתקדמים	השופטת יעל וילנר	1 / 57-2018	61

השתלמויות מיומנות

תאריכים	שם ההשתלמות	ניהול מקצועי	מס' ימי השת' / מספר	עמוד בחוברת
13.02.2018-15.02.2018	התנהלות דיונית	הנשיא (בדימל) השופט משה גל והשופטת דפנה בלמן-קדראי	3 / 11-2018	30
19.02.2018-21.02.2018	קביעת עובדות ומהימנות	הנשיאה (בדימל) השופטת הילה גרסטל	3 / 12-2018	31
05.03.2018-06.03.2018	ארגז כלים למנהל מקצועי	המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים	2 / 14-2018	32
23.04.2018	יום עיון ניהול הדרכה ולמידה לממוני הדרכה	המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים	1 / 21-2018	38
08.05.2018-10.05.2018	כתיבת פסקי דין	השופטת ענת ברון והשופט ד"ר יגאל מרזל	3 / 25-2018	40
05.11.2018-07.11.2018	כתיבת פסקי דין - מתקדם	השופטת ענת ברון והשופט ד"ר יגאל מרזל	3 / 49-2018	55
13.11.2018-15.11.2018	כלים להתמודדות עם לחץ ושחיקה	השופטת (בדימל) אורית אפעל גבאי והנשיאה השופטת אבירה אשקלוני	3 / 51-2018	57
27.11.2018-29.11.2018	פשרה ופישור	השופט צבי זילברטל, השופט משה בר-עם והשופטת תמר אברהמי	3 / 54-2018	58
18.12.2018-20.12.2018	מיומנויות מתקדמות בניהול עבודת השופט	הנשיא השופט איתן אורנשטיין וסגנית הנשיא השופטת רות לורך	3 / 56-2018	60

תאריכים	שם ההשתלמות	ניהול מקצועי	מס' ימי השת' / מספר	עמוד בחוברת
24.01.2018-25.01.2018	כשלים בהליך הפלילי	השופט ד"ר עמי קובו והשופטת אפרת פינק	2 / 6-2018	26
05.03.2018-06.03.2018	ארגז כלים למנהל מקצועי של השתלמות	המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים	2 / 14-2018	32
07.03.2018-08.03.2018	זכויות יוצרים בעידן הדיגיטלי	השופטת ד"ר מיכל אגמון ופרופ' ניבה אלקין קורן	2 / 15-2018	33
15.04.2018-16.04.2018	תובענות ייצוגיות	השופטת רות רונן והשופט פרופ' עופר גרוסקופף	2 / 20-2018	37
30.04.2018-01.05.2018	דת ומדינה	השופטת פרופ' דפנה ברק ארז	2 / 23-2018	39
23.05.2018-24.05.2018	עבירות המתה	השופט אורי שהם, השופט ד"ר יובל לבידרו והשופט תומר אורינוב	2 / 27-2018	42
04.06.2018-05.06.2018	יסודות דיני המס	השופט ד"ר אחיקם סטולר והשופט ד"ר שמואל בורנשטיין	2 / 30-2018	43
14.06.2018-15.06.2018	כנס חיפה	המשנה לנשיא (בדימל) השופט ד"ר שלמה לוין	2 / 35-2018	47
20.06.2018-21.06.2018	נשיאים וסגני נשיאים	נשיא בית המשפט העליון	2 / 36-2018	48
17.10.2018-18.10.2018	סוגיות בהתרשלות בלידה והולדה בעוולה	השופטת בלהה טולקובסקי והשופט רם וינוגרד	2 / 45-2018	53

ימי עיון

תאריכים	שם ההשתלמות	ניהול מקצועי	מס' ימי השת' / מספר	עמוד בחוברת
03.01.2018	משפט עברי שווה לכל נפש	השופט ניל הנדל	1 / 1-2018	22
08.02.2018	סוגיות עדכניות בדיני המיסים- מבט על	השופט מגן אלטוביה והשופט הרי קירש	1 / 9-2018	29
12.02.2018	סוגיות עדכניות בעבודת הרשמים והרשמים הבכירים	השופט אבי שליו והרשם הבכיר אבי כהן	1 / 10-2018	30
26.02.2018	זכויות ילדים	השופטת ורדה פלאוט והשופטת סיגלית אופק	1 / 13-2018	32
23.04.2018	יום עיון ניהול הדרכה ולמידה לממוני הדרכה	המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים	1 / 21-2018	38

משפט עברי שווה לכל נפש

חדש

מספר ההשתלמות

1-2018

תאריך ההשתלמות

3.1.2018

המנהל המקצועי של ההשתלמות

השופט ניל הנדל, בית המשפט העליון

מטרות ונושאי ההשתלמות

ליום העיון חמש מטרות מרכזיות. **האחת**, להעניק כלי חיפוש לשופט שאינו בעל רקע תורני, לשם חיפוש חומר בצורה ידידותית ואחראית. **השנייה**, הצגת מפה ראשונית של מקורות המשפט העברי - הקשר בין התורה, המשנה, התלמוד; מיהם הראשונים והאחרונים; גופי הפסיקה המרכזיים - הרמב"ם, השולחן-ערוך ושו"תים עד לימינו; כוח התקדים. **השלישית**, הצגת דוגמאות לשימושים שונים של המשפט העברי בפסיקת בתי המשפט בתחומי משפט שונים. **הרביעית**, שמיעת מומחים בתחום. **החמישית**, המחשת האפשרות לגשת לשיטת המשפט העברי על ידי דוגמה ותרגול.

הנושאים העיקריים

מהו המשפט העברי: חלק מהמשפט המשווה; נכס תרבותי ולאומי; רלוונטי למונח "מדינה יהודית ודמוקרטית"; חלק יישומי של חוק יסודות המשפט; הקושי בפנייה למשפט העברי, גם ביחס לשיטות משפטיות חוץ-ישראליות. זאת בשל חוסר הנגישות אליו, בשל אופיו החוצה זמן ומקום; פערי ידע; סגנונו הייחודי; שפתו המורכבת; וכן העדר מפתחות ומונעי חיפוש זמינים בהכרח למי שאינו מתמצא בתחום.

שיטות הלימוד

הרצאות של שופטים, אנשי אקדמיה ומומחים. בהשתלמות צפוי תרגול ומתן אפשרות רחבה למשתתפים לשאול שאלות. כך על פי הכלל ששאלה שאיננה טובה היא רק זו שלא נשאלה.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים, לרבות שופטים ללא רקע מיוחד במשפט העברי.

מרכז הערכה לעורכי-דין מועמדים למשרות שיפוט

מספרי המרכזים

2-2018

16-2018

28-2018

40-2018

52-2018

תאריכי המרכזים

מחזור ראשון: 7.1.2018 עד 12.1.2018

מחזור שני: 11.3.2018 עד 16.3.2018

מחזור שלישי: 27.5.2018 עד 1.6.2018

מחזור רביעי: 8.7.2018 עד 13.7.2018

מחזור חמישי: 18.11.2018 עד 23.11.2018

המנהלים המקצועיים של מרכזי הערכה

ייקבעו בהמשך.

על מרכזי הערכה

מרכז ההערכה הוא כלי אבחוני שמטרתו היא לעמוד על סגולות המועמדים ועל מידת התאמתם לשיפוט, לפי סעיף 11א לכללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), התשמ"ד-1984. מספר המשתתפים בכל מרכז הערכה מוגבל ל-21 משתתפים. המרכזים מנוהלים על ידי צוותים של שלושה שופטים ומשתתפים בהם, ברגיל, שני פסיכולוגים תעסוקתיים וכן עורך-דין.

הוועדה לבחירת שופטים מקבלת את הערכות הצוותים על המשתתפים במרכז ההערכה. הערכות שהן בעלות אופי של המלצה, תשמשה לוועדה מקור נוסף, על שאר המקורות, כדי לבחון את מידת התאמתו של המועמד לכהונה שיפוטית. במהלך מרכז ההערכה המועמדים נפגשים עם שופטים, בין במסגרת ההרצאות ובין בקבוצות קטנות. המועמדים נדרשים לכתוב דוגמאות של פסקי-דין, להשתתף בסימולציות ובמשפטים מבוזרים ולהתבטא בעל-פה. נערכות גם פגישות אישיות עם המועמד.

מרכזי ההערכה מיועדים למועמדים שהגישו בקשה להתמנות לכהונה שיפוטית והם נערכים בתיאום עם הוועדה לבחירת שופטים.

קורס הכשרה שופטים ורשמים חדשים

מספר הקורס

3-2018

46-2018

53-2018

תאריכי הקורס

מחזור א' חלק שני: 8.1.2018 עד 11.1.2018

מחזור ב' חלק ראשון: 22.10.2018 עד 25.10.2018

מחזור ב' חלק שני: 19.11.2018 עד 22.11.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות³

השופט רון סוקול, בית המשפט המחוזי, חיפה
השופטת רות לורך, סגנית נשיא בית המשפט המחוזי, מרכז-לוד

מטרות ונושאי ההשתלמות

הקורס מיועד לסייע לשופטים שמונו להשתלב היטב ארגונית ומקצועית בתפקידם החדש. לכן הקורס עוסק במגוון רחב של נושאים המעסיקים שופטים בתחילת דרכם. במהלך הקורס נעסוק במיומנויות שפיטה, בניהול עבודת השופט, בהיכרות עם גורמים בתוך ומחוץ למערכת השפיטה, ונרחיב את הידע הדרוש לשופט המתחיל במספר סוגיות:

- בתחום מיומנויות השפיטה נעסוק בניהול דיונים מקדמיים, הן במשפט האזרחי והן במשפט הפלילי, בניהול דיונים לשמיעת ראיות, בקביעת ממצאים ועובדות, כתיבת החלטות ופסקי דין, בניהול דיון לקראת פשרה והסדרי טיעון, בניהול יומן השופט, בדחיית דיונים ועוד.
- בתחום הידע המשפטי נעבור על סוגיות בדיני ראיות, ובין היתר חקירת העדים בבית המשפט, קבילות ראיות, ראיות חסויות, ידיעה שיפוטית ועוד. נעסוק בסעדים זמניים במשפט האזרחי, בדיני מעצר חשודים, בחלוקת סמכויות בין בתי המשפט, בגילוי ועיון במסמכים, בניהול קדם המשפט, בפסילת שופטים, באתיקה של שופטים, ועוד.
- במהלך הקורס ניפגש עם ראשי המערכת; נשיא בית המשפט העליון, מנהל בתי המשפט, נציב תלונות הציבור על השופטים, יו"ר נציגות השופטים, נציב שירות בתי הסוהר ועוד. באחד מימי ההשתלמות נערוך גם ביקור בבית סוהר, ניפגש עם סוהרים, גורמי שיקום ואסירים.
- בחלק מימי הקורס נתפצל לקבוצות על פי תחומי עיסוק ונדון בסוגיות הייחודיות לכל תחום. בין היתר, ידונו השופטים שעוסקים במשפט פלילי במעצר נאשמים עד תום ההליכים, בטענות מקדמיות, הגנה מן הצדק, הסדרי טיעון, דרכי ענישה, והבניית שיקול הדעת בענישה. השופטים שעוסקים במשפט אזרחי יעסקו, בין היתר, בתביעות קטנות, בתביעות בסדר דין מהיר ועוד. השופטים שעוסקים בדיני משפחה יעסקו, בין היתר, בדיני ירושות וצוואות, היכרות עם יחידות וגורמי הסיוע, וניהול דיון בענייני קטינים. שופטי בתי הדין לעבודה יעסקו בניהול דיונים בסכסוכים קיבוציים, במשפט הפלילי בבית הדין לעבודה, ובדיני הביטוח הלאומי.
- חשיבותו של הקורס מצויה גם במפגש עם שופטים נוספים מבתי משפט שונים, ליבון הלבטים והקשיים הניצבים לפני השופטים החדשים, החלפת מידע, רעיונות ועצות, מתוך תקווה כי הקשר בין השופטים ילווה את המשתתפים בהמשך דרכם השיפוטית.

שיטות הלימוד

בקורס נשלב בין הרצאות פרונטליות לדיונים בקבוצת דיון. במהלך כל הקורס ילוו את המשתתפים שופטים מנוסים שימשו כמנחי קבוצת הדיון. במסגרת הקורס נצפה בסרטים המציגים מצבים שונים בניהול הדיונים ונקיים שיח על אופן ניהול הדיון.

קהל היעד

הקורס חובה לכל השופטים שמונו לאחרונה לערכאות השיפוט השונות. זימון לקורס זה יישלח בנפרד מצוות המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים.

שואה ומשפט

חדש

מספר ההשתלמות

4-2018

תאריך ההשתלמות

16.1.2018 עד 18.1.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט אליקים רובינשטיין, המשנה לנשיאת בית המשפט העליון (בדימו')
השופטת גאולה ליון, בית המשפט המחוזי, באר-שבע

מטרות ונושאי ההשתלמות

להשתלמות מטרה כפולה: האחת - הצגת נושאים בתולדות השואה והיעידן שלאחריה, בדגש על היבטים משפטיים, והשנייה - הממשק בין נושאי שואה למשפט הישראלי.

ההשתלמות תעסוק בממד ההיסטורי של המשפט בתקופה הנאצית, משפטי פושעים נאציים במדינות שונות לאחר השואה, מנירנברג ואילך, משפטי פושעים נאציים בישראל (אייכמן ודמיאניוק) ומשפטי קאפוס בישראל.

עוד תיבחן בהשתלמות השפעת השואה על המשפט הישראלי, הן בלקחים בתחום זכויות האדם והן בחקיקה סוציאלית לגבי ניצולי השואה, בעקבות הסכם השילומים עם גרמניה ובתקופה האחרונה.

שיטות הלימוד

ההשתלמות תתבסס על הרצאות ועדויות של אלו אשר סיפור חייהם האישי שזור בהתמודדות הלאומית והמשפטית של ישראל עם השואה.

לצד אלה, תכלול ההשתלמות הרצאות של אנשי מחקר ואקדמיה בתחום חקר השואה והרצאות של משפטנים בכירים שנטלו חלק במשפטים של פושעים נאציים בישראל.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים.

סוגיות בדיני עבודה

מספר ההשתלמות

5-2018

תאריך ההשתלמות

23.1.2018 עד 21.1.2018

המנהל המקצועי של ההשתלמות

השופט יגאל פליטמן, נשיא בית הדין הארצי לעבודה

כשלים בהליך הפלילי

חדש

מספר ההשתלמות

6-2018

תאריך ההשתלמות

25.1.2018 עד 24.1.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט ד"ר עמי קובו, בית המשפט המחוזי, מרכז-לוד

השופטת אפרת פינק, בית-משפט השלום, רחובות

מטרות ונושאי ההשתלמות

מטרת ההשתלמות היא לעדכן את שופטי ורשמי בתי הדין לעבודה במגמות חדשות ביחסי העבודה ובדיני העבודה כפי שהן באות לידי ביטוי בחקיקה, בפסיקה, בספרות האקדמית ובמציאות בשטח. בהתאם, יידונו בהשתלמות נושאים מרכזיים בתחומי משפט העבודה הקיבוצי והאינדיבידואלי, תוך הצגה של חזית הידע והמחקר בתחום לפני המשתתפים.

הנושאים הספציפיים שיילמדו ייבחרו בסמוך להשתלמות, מתוך מגמה להביא לידי ביטוי את החידושים האחרונים ביותר. חלק אחר של ההשתלמות יוקדש להיבטים פרקטיים של עבודת השיפוט בבתי הדין לעבודה בדגש על מיומנויות השיפוט, בהתאם לצרכים שיעלו הנשיאים והשופטים.

שיטות הלימוד

הרצאות פרונטליות של אנשי אקדמיה, שופטים ובעלי תפקידים רלוונטיים; קבוצות דיון.

קהל היעד

השתלמות חובה לשופטי ורשמי בתי הדין לעבודה.

מטרות ונושאי ההשתלמות

מטרת ההשתלמות היא לעמוד על כשלים שונים שעלולים להתגלות במהלך ההליך הפלילי. זאת מתוך הבנה, כי הכרה באפשרות לטעות מסייעת במניעת טעויות. ההליך הפלילי כולל שלבים רבים, שתחילתם בחקירה משטרתית וסופם בשמיעת התיק בבית המשפט. במהלך ההליך הפלילי, על שלביו השונים, עלולים להתרחש כשלים שיש בהם כדי לפגוע במטרותיו של ההליך הפלילי, דהיינו גילוי האמת, הרשעת האשם וזיכוי החף מפשע, תוך שמירה על הליך הוגן וראוי. כשלים אלו נובעים, בין היתר, מהרכיב האנושי ומההחלטות הרבות המתקבלות לאורך ההליך הפלילי. ההשתלמות תתייחס, בין היתר, לכשלים בחקירה, כשלים מדעיים (פורנזיים ופולוגיים), הודאות שווא בחקירה, החשש מפני הודאות שווא בהסדרי טיעון, ייצוג כושל, זיהוי שגוי והטיות פסיכולוגיות. עוד נתייחס לפרויקט החפות בארה"ב ולהטיות בענישה.

שיטות הלימוד

הרצאות פרונטליות, פאנל בנושא כשלים במערכות, וסרט בנושא פרויקט החפות בארה"ב. בנוסף, נבצע ניתוח אירוע על סמך סרט שחזר מקורי.

קהל היעד

בעיקר שופטים בתחום הפלילי.

עבירות מין וסחר בבני אדם

מספר ההשתלמות

7-2018

תאריך ההשתלמות

30.1.2018 עד 28.1.2018

המנהל המקצועי של ההשתלמות

השופט גלעד נויטל, סגן נשיא בית המשפט המחוזי, תל אביב-יפו

מטרות ונושאי ההשתלמות

ההשתלמות מבקשת להקנות ידע מעמיק בתחום עבירות המין והסחר בבני אדם. המשתלמים ייפגשו בהשתלמות עם האנשים העוסקים בחיי היום יום בסוג עבירות זה, וישמעו באופן בלתי אמצעי קורבנות של עבירות אלה, בכדי להעמיק את נקודת המבט השיפוטית בנדון.

במסגרת ההשתלמות ייבחנו היבטים תיאורטיים ומעשיים של סוגיות בנושא עבירות המין וסחר בבני אדם, ובהן: שפיטה בעבירות מין - הערכת מהימנות של קורבן העבירה; ספק סביר בעבירות מין; חקירת ילדים; חקירת אנשים עם מוגבלויות נפשיות ושכליות; פגיעות מיניות במגזרים שונים; מעמד וזכויות נפגעי עבירת מין; שירות המבחן (תסקירים וטיפול); תלונות שווא בעבירות מין; היבטים פסיכולוגיים של פגיעות מיניות - פוסט טראומה, התמודדות נפגעים בהליך הפלילי; שירותי סיוע וטיפול לנפגעים; סוגיות בנושא הטרדה מינית; טיפול בגברים פוגעים; טראומה משנית - התמודדות השופט עם העיסוק בתחום עבירות המין; המאבק בתופעת הסחר בבני אדם באמצעות חקיקה והסדרים נוספים.

שיטות הלימוד

בהשתלמות יתקיימו הרצאות, פאנלים, שיח עם נפגעי תקיפה מינית, ויוקרה סרט.

קהל היעד

ההשתלמות היא חובה לשופטים חדשים המיועדים לטפל בתיקים פליליים ולשופטים העוסקים בתיקים פליליים וטרם השתתפו בהשתלמות זו. כן מוזמנים להשתתף בהשתלמות כלל השופטים.

משפט מסחרי כלכלי וחוזים מורכבים

חדש

מספר ההשתלמות
8-2018

תאריך ההשתלמות
4.2.2018 עד 6.2.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט ד"ר יורם דנציגר, בית המשפט העליון
השופט חאלד כבוב, בית המשפט המחוזי,
תל אביב-יפו

מטרות ונושאי ההשתלמות

תחום המשפט המסחרי והכלכלי מתפתח בצעדים גדולים בשנים האחרונות. הוא תופס נתח הולך וגדל בבתי המשפט השונים (לא רק במחלקה הכלכלית), זאת לצד התפתחות ההלכה הפסוקה באופן משמעותי בשנים האחרונות. מטרת ההשתלמות היא לתת מבט רחב ועדכני על שורה של סוגיות הקשורות במשפט המסחרי והכלכלי, ולתת בידי שופטים העוסקים בתחומים אלה כלים וידע שיסייעו להם בנדון. זאת הן בתחום הדין המהותי, והן בתחומים משיקים הרלבנטיים להיכרות עם המורכבות של עולם המסחר המודרני והאתגרים המשפטיים שהוא מציב.

הנושאים העיקריים

- חוזים רב-צדדיים; "מגה חוזים" וחוזים מורכבים; הסכמי מימון (תשתיות); היבטים משפטיים ומסחריים של חוזי הפצה וזכיינות מול חברות בינלאומיות.
- המחאות חיובים, שותפויות, שעבודים וערבבויות.
- חידושים ומגמות בתחום המשפט הכלכלי, דיני תאגידיים (רכישה ומיזוג חברות, כלל שיקול הדעת העסקי), דיני ניירות ערך, פיקוח על שוק ההון.
- מיומנות: קריאת דוחות כספיים.

שיטות הלימוד

נוסף להרצאות של מומחים מהאקדמיה ושל שופטים יתקיים גם פאנל שמטרתו להציג מגוון דעות ביחס לדילמות במשפט המסחרי והכלכלי שבהן נתקלים בתי המשפט, ובמידת האפשר גם עריכת דיונים בקבוצת דיונים.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת בעיקר לשופטים העוסקים בתחום המשפט המסחרי.

סוגיות עדכניות בדיני המיסים - מבט על

חדש

מספר ההשתלמות
9-2018

תאריך ההשתלמות
8.2.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט מגן אלטוביה, בית המשפט המחוזי,
תל אביב-יפו
השופט הרי קירש, בית המשפט המחוזי,
תל אביב-יפו

מטרות ונושאי ההשתלמות

לצד ההשתלמות הבסיסית בדיני המיסים, המיועדת בעיקר לשופטים שאינם עוסקים תדיר בסוגיות המיסוי, יש גם מקום להעמקה בסוגיות מס ייחודיות. יום העיון לשופטי המיסים בא לשרת מטרה זו. הוא מבקש להקנות ידע עדכני בסוגיות נבחרות מתחום דיני המיסים, וליצור פורום להחלפת דעות ומידע בין השופטים בתחום מתוך הסתכלות כוללת על תחום דיני המס, עקרונותיו, והממשק שלו עם סוגיות כלכליות, חברתיות ותחומי משפט אחרים.

הנושאים העיקריים

- עדכונים מעולם החשבונאות והמפגש שבין תקני הביקורת לבין דיני המס (הכרה בהכנסות, שערך נכסים ועוד). ניגע גם בשאלת המיסוי הדו השלבי העולה בהקשר זה.
- מכשירי חקיקה חדשים להרמת מסך ההתאגדות: "חברת ארנק" (סעיף 62א לפקודה) ו"חברת משלח יד זרה".
- גבולות סמכויות בית המשפט: "...או יפסוק בערעור באופן אחר כפי שיראו לנכון".
- מיסוי העברת קניין רוחני ועסקאות "אקזיט" בינלאומיות (לרבות היבט מחירי ההעברה). מיסוי חברות זרות לרבות חברות הרשומות במקלטי מס מתוך השוואה למגמות עולמיות.
- מיסוי התחדשות עירונית: עסקאות תמ"א 38 ופינוי-בינוי.
- ממשק בין ההליך האזרחי וההליך הפלילי בתחום המס (עיכוב הליכים אזרחיים; שימוש בממצאים פליליים כראיות לכאורה; עדות מפלילה; חילוט כספים בהליך הפלילי והשלכתו על גביית המס). מיסוי הכנסות מפעילות עבריינית.

שיטות הלימוד

הרצאות ופאנלים שבהם תוצג קשת גישות (האקדמיה, רשות המסים והשוק הפרטי). הדגמות בדרך של test cases. דו שיח פתוח עם המשתתפים.

קהל היעד

שופטים הדנים בתיקי מס (אזרחיים או פליליים), כלל השופטים העוסקים בתחומי משפט משיקים וכן שופטים המוצאים עניין בתחום והמבקשים להעשיר את ארגז הכלים השיפוטי. הגם שיום העיון עוסק בנושאים מתקדמים, הכוונה להציג הדברים באופן נגיש לכל.

סוגיות עדכניות בעבודת הרשמים והרשמים הבכירים

מספר ההשתלמות

10-2018

תאריך ההשתלמות

12.2.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט אבי שליו, בית-משפט השלום, תל אביב-יפו

הרשם הבכיר אבי כהן, בית-משפט השלום, תל אביב-יפו

התנהלות דינונית

מספר ההשתלמות

11-2018

תאריך ההשתלמות

15.2.2018 עד 13.2.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

הנשיא (בדימוס) השופט משה גל השופטת דפנה בלטמן-קדראי, בית המשפט המחוזי, מרכז-לוד

מטרות ונושאי יום העיון

יום העיון מיועד לרשמים ולרשמים בכירים וירכז נושאים מתחום עיסוקם. מאחר ובדרך כלל מספר התיקים המנוהלים בידי הרשמים הבכירים הוא רחב היקף, קיימת חשיבות לניהול יעיל וענייני של התיק, תוך שמירת הזכויות הדיוניות והמהותיות של הצדדים. בהמשך לכך, יום העיון יעסוק בהתנהלות דינונית, לרבות ניהול ישיבה מקדמית, הסכמי פשרה ופסיקה לפי סעיף 79א בתיקים המתנהלים לפני רשמים. בנוסף, ידונו סוגיות עדכניות בנושאים שהרשמים מרבים לעסוק בהם, כגון סעדים זמניים, תביעות קטנות, דיני שטרות ותיקי שיבוב וביטוח.

שיטות הלימוד

במהלך יום העיון נתפצל למספר קבוצות דיון שבמסגרתן נבחן התנהלות דינונית בהיבטים המיוחדים לעבודת הרשמים, תוך הפרדה בין רשמים חדשים לרשמים ותיקים. נדון בנושאים רלוונטיים לכל אחת מהקבוצות.

קהל היעד

ההשתתפות ביום העיון היא חובה לרשמים בכירים בעלי ותק של עד חמש שנים. ההשתתפות פתוחה ומומלצת מעבר לכך לכל הרשמים, גם לבעלי ותק שמעבר לכך.

מטרות ונושאי ההשתלמות

העשייה השיפוטית המיטבית מחייבת הכשרה הן בתחומי המשפט השונים והן בתחומי השיפוט - מיומנות השיפוט וההתנהלות השיפוטית. מיומנויות השיפוט וההתנהלות השיפוטית אינן נלמדות במוסדות להכשרת משפטים. מטרתה של ההשתלמות היא ללמד ולשפר את המיומנות בתחום זה. במהלך ההשתלמות ייחשפו המשתתפים לאתגרים ולדילמות מתחום ההתנהלות הדיונית ולמיומנויות השיפוט הנדרשות לשם התמודדות עמן. בהרצאות והסדנאות שיועברו יוצגו כללים וכלים מתחומים אלה. בין היתר יוקנו למשתתפים כלים בסיסיים לניהול יומן, ניהול זמן, ניהול אולם, תקשורת בין אישית באולם בית המשפט, ניהול תיקים וניהול משימות.

ההרצאות, הדיונים והסדנאות יונחו בידי שופטים מערכאות גבוהות ושופטים בדימוס אשר ישתפו, בין היתר, את המשתתפים בתובנות שנרכשו בשנות כהונתם; וכן בידי מומחים.

שיטות הלימוד

- הרצאות פרונטליות מלוות בשאלות ותשובות.
- הרצאות מלוות בסרטים וסימולציות.
- סדנאות הכוללות ניתוח אירועים ודיונים בקבוצות דיון.
- דיונים מונחים במליאה.

קהל היעד

כלל השופטים מוזמנים להירשם להשתלמות זו. מעבר לכך, כל שופט מהשנה השלישית לכהונתו יוזמן להשתתף בה לפחות פעם אחת, על פי שיקול דעת המרכז, ובהתאם להפניית נשיאי בתי המשפט ובתי הדין לעבודה.

קביעת עובדות ומהימנות

מספר ההשתלמות

12-2018

תאריך ההשתלמות

19.2.2018 עד 21.2.2018

המנהלת המקצועית של ההשתלמות

הנשיאה (בדימוס) השופטת הילה גרסטל

מטרות ונושאי ההשתלמות

אחד הרכיבים המרכזיים בעבודת השיפוט ובמסגרת הכרעה בסכסוכים, היא קביעת ממצאים שבעובדה. לא פעם ממצאים אלו נקבעים על יסוד התרשמות השופט ממהימנות העדים ותוך קביעת ממצאי מהימנות. ואולם קביעת ממצאי מהימנות היא מיומנות לא פשוטה שחשופה להטיות קוגניטיביות ואחרות שנכון להכיר אותן ולהכיר בהן.

מטרת ההשתלמות היא להעניק כלים לשופטים המתמודדים עם הצורך בקביעת ממצאים עובדתיים וקביעת מהימנות בהתייחס לבעלי הדין ולעדים המופיעים לפניו, ולשפר - מנקודת מבט ביקורתית - את קבלת ההחלטות בנדון. ההשתלמות תבחן את סוגיית קביעת העובדות וממצאי המהימנות, הן מנקודת מבטה של הערכאה הדיונית והן מנקודת מבטה של ערכאת הערעור. זאת תוך התייחסות הן להיבטים משפטיים (תיאורטיים ומעשיים) והן להיבטים נוספים רב-תחומיים (מדעי המוח, פסיכולוגיה, תיאוריות לבר-משפטיות וכיוצא בזה).

שיטות הלימוד

הרצאות פרונטליות, דיונים, צפייה בסרט העוסק בתחום ולאחריו דיון מסכם בפאנל, וכן צפייה במשפט מבנים וניתוחו לאחר מכן.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים.

זכויות ילדים

מספר ההשתלמות

13-2018

תאריך ההשתלמות

26.2.2018

המנהלות המקצועיות של ההשתלמות

השופטת ורדה פלאוט, בית המשפט המחוזי, מרכז-לוד

השופטת סיגלית אופק, בית המשפט לענייני משפחה, תל אביב-יפו

ארגז כלים למנהל מקצועי של השתלמות

חדש

מספר ההשתלמות

14-2018

תאריך ההשתלמות

6.3.2018 עד 5.3.2018

ניהול מקצועי

המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים

מטרות ונושאי ההשתלמות

נוכח הצעת החוק שלפיה תשונה "חזקת הגיל הרך" בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות ומגמת הפסיקה לאחרונה, נבקש לחקור וללמוד ביום העיון את השינויים בתפיסת ההורות בכלל, ולעת פרידה בפרט. בכלל זה יידונו הנושאים הבאים: חלוקת זמני שהות הילדים עם כל אחד מההורים לעת גירושין ופרידה; חלוקת הנטל הכלכלי בין ההורים על פי הדין האישי או על פי הדין האזרחי הכללי; התערבות גורמי חוץ בהחלטות הנוגעות לילדים והתא המשפחתי במקרים של קונפליקט ברמה גבוהה.

שיטות הלימוד

בעיקר הרצאות פרונטאליות של מומחים בתחומים שונים: משפט, פסיכולוגיה ופסיכיאטריה. יתכנו גם קבוצות דיון (או פאנל) של מומחים מתחומים שונים ודיון פתוח בהשתתפות קהל המשתלמים.

קהל היעד

השתלמות חובה לשופטי בתי-משפט לענייני משפחה אך היא פתוחה גם לכלל השופטים.

מטרות ונושאי ההשתלמות

השינויים וההתפתחויות בעולם המידה והצורך לחדש ולהתחדש מעמידים לפני המנהלים המקצועיים של ההשתלמויות אתגרים הקשורים לא רק לעולם התוכן המשפטי אלא גם לעולם המידה וההדרכה. מטרת ההשתלמות היא להעמיק את הידע וההיכרות עם עולם ההדרכה מתוך שאיפה להרחיב את הידע ההדרכתי והכלים המעשיים לניהול ולפיתוח תכנית לימודים, ולניהול מקצועי מיטבי של השתלמויות ופעולות הדרכה אחרות לשופטים ולרשמים.

הנושאים שנעסוק ונדון בהם:

- למידה בעולם המבוגרים: מהי? כיצד היא מתחוללת? מתי היא מתרחשת ומה מאפייניה?
- עקרונות בפיתוח תכנית לימודים: איתור צרכי הדרכה, קביעת מטרות, סוגים של מבנים לתכנית, שיטות למידה, הגדרת מסגרות זמן, ניהול למידה, הערכה ובקרה.

- סדנה בנושא הצגה של נושא: כיצד להציג נושא ולהעבירו באופן אפקטיבי ביותר, כיצד להעביר מסר בצורה ממוקדת ברורה ומשכנעת, כיצד להשתמש נכון בשפת הגוף והקול, כיצד ליצור דינאמיקה של שיתוף המשתלמים וכיצד לעשות שימוש נכון בעזרים.

שיטות הלימוד

הרצאות; קבוצות דיון; בחינת תכניות לימוד לאור עקרונות מבניים, תכנים ומתודולוגיות אשר נלמדו; תרגול בטלוויזיה במעגל סגור. ההדרכה בהשתלמות זו תיעשה בעיקר בידי אנשי מקצוע בתחום ההוראה וההדרכה.

קהל היעד

התכנית מיועדת בעיקר לשופטים המנהלים מקצועית השתלמות לראשונה. זאת, לפי זימון שיישלח מטעם המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים. הרישום להשתלמות פתוח בנוסף לכך לכלל המנהלים המקצועיים ולמתעניינים בתחום ההדרכה ובשיפור מיומנויות ההדרכה.

מטרות ונושאי ההשתלמות

רשתות דיגיטליות וטכנולוגיות מידע שינו ללא הכר היבטים רבים של חיינו: החל ממבנה ההעסקה בעבודה, דרך אופן ביצוע עסקאות, יצירת קשרים אינטימיים, השתתפות בקהילה, ועד למבנים אירגוניים של שוק וממשל. המשפט מהווה את אחד הכוחות המעצבים את סביבת המידע, ומשפיע על התפתחותן של טכנולוגיות חדשות, מודלים עסקיים, קשרים חברתיים ופוליטיקה.

דיני זכויות היוצרים מצויים בעשורים האחרונים בחזית של שינויים אלה. כאחד מענפי המשפט המרכזיים בקניין רוחני, נדרשו דיני זכות היוצרים לתת מענה לשינויים הטכנולוגיים החל מראשית שנות התשעים. בין היתר, התמודדו דיני זכויות היוצרים עם מספר אתגרים: קלות ההעתקה והפצה של יצירות; פריחתו של תוכן משתמשים ומודלים שיתופיים ליצירת תוכן; מודלים כלכליים חדשים המבוססים על מסחר במידע; עלייתם של גורמי ביניים השולטים בגישה לתוכן; אמצעים חדשים לניהול הגישה לתוכן; וכן הפרטה של דיני זכויות היוצרים באמצעות חוזים ואמצעים טכנולוגיים. בתוך כך, הפכו דיני זכויות היוצרים לגורם משמעותי לא רק בעיצוב זכויות ביצירות, אלא גם בהגדרת גבולות השליטה בידע, בהסדרה של חדשנות, ובהשפעה על זכויות הצרכן, חופש הביטוי והזכות לפרטיות.

זכויות יוצרים בעידן הדיגיטלי

חדש

מספר ההשתלמות

15-2018

תאריך ההשתלמות

8.3.2018 עד 7.3.2018

המנהלות המקצועיות של ההשתלמות

השופטת ד"ר מיכל אגמון-גונן, בית המשפט המחוזי, תל אביב-יפו

פרופ' ניבה אלקין-קורן, ראש המרכז למשפט וטכנולוגיה, אוניברסיטת חיפה

בהשתלמות זו נבחן את יחסי הגומלין בין דיני זכויות יוצרים וטכנולוגיות מידע: כיצד התפתחו דיני זכויות היוצרים בתגובה לטכנולוגיות חדשות, וכיצד משפיעים דיני זכויות היוצרים על עיצובם של ישומים טכנולוגיים, מודלים עסקיים וזכויות יסוד.

הנושאים העיקריים

- טכנולוגיות מידע והאתגר המשפטי.
- אכיפה באמצעות גורמי ביניים.
- אסדרה פרטית ואסדרה ציבורית: רישיונות שימוש, תנאי שימוש, וחוזים אלקטרוניים.
- סעדים טכנולוגיים ואסדרה באמצעים טכנולוגיים.
- זכויות יוצרים והקפיטליזם של המידע.
- זכויות יוצרים וזכויות יסוד (זכות הקניין, זכויות משתמשים, חופש הביטוי והזכות לפרטיות).

שיטות לימוד

עיקר ההשתלמות תהיה במליאה בהרצאות של אנשי אקדמיה ואנשי טכנולוגיה. בנוסף יוקרן סרט, וייתכן שתוצג מצגת טכנולוגית המדגימה את הדילמות הקיימות בתחום.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים.

המשפט הפלילי - מבט מעודכן

מספר ההשתלמות

17-2018

תאריך ההשתלמות

12.3.2018 עד 14.3.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט בני שגיא, בית המשפט המחוזי,

תל אביב-יפו

השופט צחי עוזיאל, סגן נשיא, בית-משפט השלום,

תל אביב-יפו

מטרות ונושאי ההשתלמות

המשפט הפלילי הוא דינאמי. הוא ידע בשנים האחרונות חידושים רבים במגוון תחומים מהותיים, ראייתיים ודיוניים. ההשתלמות תתמקד בהלכות האחרונות של בית המשפט העליון ובתיקוני החקיקה הנוגעים למשפט הפלילי, על כל חלקיו ורבדיו. היא מבקשת לשמש גם לעדכון שוטף לשופט הדין בעניינים פליליים תוך הרחבת הידע והכלים העומדים לרשותו.

בהשתלמות יוצגו חידושים בדיני ראיות, סדר דין פלילי והמשפט המהותי. כך לדוגמה, יידונו הנושאים הבאים: תיקון החקיקה ביחס לסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי; המתח בין גמול לשיקום לאור תיקון 113 לחוק העונשין ופסיקת בית המשפט העליון מהעת האחרונה; האם מסתמן שינוי באופן שבו נבחנות ראיות נסיבתיות - הרהורים בעקבות פס"ד ניסים חדד; עבירות סייבר; תופעת השיימינג במשפט הפלילי; תיקון 14 לחוק איסור הלבנת הון - המהפכה המתדפקת על דלתות בית המשפט; הסדרי טיעון ותיקון 113 לחוק העונשין - בעקבות פס"ד מצגר; על ענישה כלכלית - קנס ופיצויים; חקירת מומחים; עבירות איכות סביבה ועוד.

שיטות הלימוד

הרצאות פרונטליות, בשימת דגש על הרצאות ממוקדות בנות 45-60 דקות כל אחת; קבוצות דיון; פעילות ערב - הרצאה, העשרה או סרט רלבנטי; פאנל שיעניק למשתתפים סקירה רוחבית של סוגיה. כמו כן, במסגרת ההשתלמות, כפי שאף נעשה בהצלחה רבה בהשתלמות הקודמת, יתקיימו מפגשים אישיים בקבוצות דיון עם שלושה משופטי בית המשפט העליון על הלכה מרכזית שפסקו השופטים בתחום המשפט הפלילי.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים הדנים בתיקים פליליים, בדגש על שופטי הערכאות הדיוניות.

רשתות חברתיות מקוונות

חדש

מספר ההשתלמות

18-2018

תאריך ההשתלמות

19.3.2018 עד 21.3.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט ד"ר אברהם אברהם, נשיא בית המשפט המחוזי, נצרת

השופטת (בדימו') ד"ר איריס סורוקר

מטרות ונושאי ההשתלמות

הפלטפורמה האינטרנטית מאפשרת לקבוצות של אנשים להתחבר ביניהם וליצור רשת של תקשורת מרובת משתתפים, שבאמצעותה הם חולקים מסרים ותמונות, קבצים אלקטרוניים מגוונים (טקסטים, מוסיקה, סרטים), כמו גם הודעות מסחריות ופרסומות. הרשת האלקטרונית היא על-זמנית ועל-מקומית: היא מתגברת על מרחקים גיאוגרפיים ומתרוממת מעל גבולות מדיניים. היא מאפשרת למשתתפים בה להפיץ רעיונות פוליטיים, דתיים ומדיניים. השלכותיה החברתיות הן רבות.

לא ניתן לחלוק על כך שהרשת החברתית היא מכשיר עוצמתי, המאפשר שימושים מגוונים - חלקם לגיטימיים ואחרים פסולים או לכל הפחות שנויים במחלוקת. במדינות שונות נטען לאחרונה כי רשתות חברתיות איפשרו להפיץ faked news שהיטו את תוצאות הבחירות. היש לחייב את הרשתות החברתיות להתערב בתכנים הזורמים ברשת? עד כמה נכון לקיים רשת נקיה מרגולציה בשם חופש הביטוי? סוגיה אחרת עולה לדיון אגב הגנת הפרטיות, נוכח השימוש האינטנסיבי של חברות מסחריות ב"ביג דאטה": המידע הרב והמגוון הזורם ברשת מאפשר לקטלג גולשים לפי מאפיינים בכדי להגיש לכל אחד פרסומת מפולחת, ולהציע מחירים מפלים לצרכנים שונים, עבור אותם סחורות ושירותים. האם הרשת החברתית מקדמת יעילות כלכלית, או שמא לפנינו סיכון מוגזם המאיים על חירותנו, כדמותו של "האח הגדול"? באיזו מידה החקיקה הקיימת (חוק ההגבלים העיסוקיים, חוק הגנת הצרכן, חוק הגנת הפרטיות), נותנים מענה לשאלות השונות?

מטרתה של ההשתלמות - על רקע זה - היא "להרים את המסך" מעל הרשת החברתית המקוונת ולגלות את רזיה. ננסה להכיר מקרוב את מאפייני השימוש בה, והשלכותיו. נבחן שאלות משפטיות מגוונות: ביג דאטה ומסחר מקוון, חופש ביטוי ולשון הרע, הגנת הפרטיות ואבטחת מידע, כמו גם שאלות אתיות המתייחסות להשתתפות של בעלי תפקידים מיוחדים ברשת, ובתוך כך - השופטות והשופטים. בהשתלמות ירצו נציגי התעשייה, מרצות ומרצים מהאקדמיה, כמו גם מרצים משורות עורכות ועורכי הדין העוסקים בנושא.

שיטות הלימוד

הלימוד מבוסס בעיקר על הרצאות פרונטליות. בהשתלמות יוצגו רשתות חברתיות שונות, דרכי השימוש בהן ומאפייניהן.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים.

מטרות ונושאי ההשתלמות

ההשתלמות מיועדת למתן "ארגז כלים" ראשוני לטיפול בתיקי נזקי גוף. היא מתמקדת בחישוב הפיצויים, הכרת ראשי הנזק, הדרכים להערכת הפיצוי בכל אחד מראשי הנזק, קביעת הפיצוי הכולל והניכויים ממנו. השתלמות זו היא ההשתלמות הראשונה מתוך שתיים. במסגרתה יינתנו: הרצאת מבוא על חישוב הפיצוי; הרצאה על הפגיעות האורתופדיות השונות ועל דרך קביעת הנכות והקשר הסיבתי בתחום רפואה זה, שהוא התחום השכיח ביותר לפגיעות כתוצאה מתאונות; הרצאות על דרך הניהול של תביעת נזקי גוף; ההתנהלות מול מומחים רפואיים; והרצאה באשר לדרך קביעת הנזק הלא ממוני.

שיטות הלימוד

ההשתלמות משלבת בין הרצאות פרונטליות הניתנות לכלל המשתתפים לבין תרגילים שנעשים בקבוצות קטנות. מערך התרגילים כולל תרגילים החל מהתיקים הפשוטים יותר (תיקים ללא נכות) ועד לתיקים המורכבים יותר (תיקים שבהם נקבעו לנפגע מספר נכויות בתחומים שונים). בנוסף התרגילים משלבים סוגיות שכיחות בדרך חישוב הפיצויים בנזקי גוף.

חישוב פיצויים א'

מספר ההשתלמות

19-2018

תאריך ההשתלמות

22.3.2018 עד 20.3.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט ארנון דראל, בית המשפט המחוזי, ירושלים
השופטת עירית כהן, בית המשפט המחוזי, מרכז-לוד

תובענות ייצוגיות

מספר ההשתלמות

20-2018

תאריך ההשתלמות

15.4.2018 עד 16.4.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופטת רות רונן, בית המשפט המחוזי, תל אביב-יפו
השופט פרופ' עופר גרוסקופף, בית המשפט המחוזי, מרכז-לוד

במהלך התרגילים ניתנים למשתתפים תחשיבי נזק והם מתבקשים לקרוא אותם ולהכין הצעות לפשרה ותחשיבי נזק. לאחר שכל אחד מהמשתתפים מכין את חישוב הנזק שלו, מתקיים דיון בקבוצות השונות באשר למתחם הפיצוי הראוי בכל אחד מהאירועים.

במהלך ההשתלמות מוקצה זמן גם לדיון בשאלות שונות שמעלים המשתתפים שיש להן חשיבות לשופטים העוסקים בנזקי גוף.

קהל היעד

ההשתלמות היא חובה לכל השופטים החדשים המיועדים לטפל בתיקי נזקיין. כמו כן, מוזמנים להשתתף בהשתלמות כלל השופטים בדגש על אלו העוסקים בנזקי גוף.

מטרות ונושאי ההשתלמות

לפני למעלה מעשר שנים התקבל בכנסת חוק תובענות ייצוגיות התשס"ו - 2006. מאז הוגשו ומוגשות לבתי המשפט השונים (לבתי המשפט המחוזיים ולאחרונה גם לבתי-משפט השלום) תביעות ייצוגיות רבות, במספרים ההולכים וגדלים מדי שנה. העיסוק בתחום זה מחייב את בתי המשפט לעצב הלכות בנושאים רבים, הן דינויים והן מהותיים. ההלכה הפסוקה התפתחה במהלך תקופה זו, וניתנו מאות רבות של החלטות המעצבות את התחום. תחום התובענות הייצוגיות מציב לפני השופטים העוסקים בו אתגרים ניהוליים ומשפטיים חדשניים ויוצאי דופן, המחייבים דיון וליבון משותפים, לצורך איתור הפתרונות המיטביים, ולשם יצירת עקביות שיפוטית. בהשתלמות ננסה לבחון את השינויים וההתפתחויות האחרונים בתחום התובענות הייצוגיות, וכן לעמוד על הנושאים שעודם שנויים במחלוקת, שטרם הוכרעו והטעונים בירור ודיון משותפים.

שיטות הלימוד

נוסף להרצאות במליאה של שופטים ומומחים מן האקדמיה, יתקיימו קבוצות דיון של שופטים, שמטרתן תהיה החלפת דעות בין העוסקים בתחום בנוגע לסוגיות מושא ההשתלמות. כן יש כוונה לערוך ניתוחי אירוע משותפים.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת בעיקר לשופטים העוסקים בתחום התובענות הייצוגיות, כמו גם לשופטים העתידים לעסוק בתחום זה.

ניהול הדרכה ולמידה לממוני הדרכה

חדש

מספר ההשתלמות

21-2018

תאריך ההשתלמות

23.4.2018

ניהול מקצועי של ההשתלמות

המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים

מטרות ונושאי ההשתלמות

בכל אחד מבתי המשפט והמחוזות מינו נשיאי בתי המשפט ובתי הדין "ממונים על ההדרכה" האמונים על קידום פעילות הדרכה של שופטים ביחידות בתי המשפט, בשיתוף הנשיא, ובהכוונת המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים.

מידי שנה יוזמנו השופטים הממונים על ההדרכה להשתתף בכנס מקצועי ובמפגשי למידה ועבודה. אלו באים להרחיב ולהעמיק את הידע והכלים העומדים לרשות ממוני ההדרכה בנושאי הדרכה ולמידה, ולעדכן במגמות חדשות ושינויים בעולם הלמידה, שיטות וטכנולוגיות למידה, הערכת אפקטיביות ההדרכה וכו'.

כך גם תינתן הזדמנות להיחשף לניסיונם של שופטים בבתי המשפט השונים, להעלות יוזמות שלהן תרומה והשפעה על עבודת השופטים, ולתאם את הפעילות אל מול המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים. מפגשים אלו יש בהם גם לעודד שיתופי פעולה בין שופטים עמיתים ולהוות מנוף ללמידה וצמיחה.

בשנת 2018 יתקיים מפגש אחד או יותר של ממוני ההדרכה בשעות אחר הצהריים באחד מבתי המשפט, בדומה למפגשים שנקבעו לשנת 2017.

בנוסף יתקיים יום עיון מלא בתאריך 23.4.2018. יום העיון נועד להרחיב את הידע, המודלים והכלים בתחום ההדרכה והפיתוח הארגוני בנושאים שבהם בחרו השופטים הממונים לקדם פעילות ביחידות, ובנושאים שיש בכונת המרכז לקדם ביחידות. במהלך ההשתלמות יועצים ארגוניים ואנשי הדרכה ינחו וילוו מקצועית את קבוצות השופטים לפי הפרויקטים שיבחרו.

שיטת הלימוד

הרצאות של מומחים בפיתוח הדרכה ושל יועצים ארגוניים, ולמידה מעמיתים.

קהל היעד

התוכנית מיועדת לשופטים אשר נבחרו לתפקיד ממונה הדרכה ביחידות בתי המשפט ובתי הדין.

משפט וטרור

חדש

מספר ההשתלמות

22-2018

תאריך ההשתלמות

24.4.2018 עד 26.4.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט יורם צלקובניק, סגן נשיא, בית המשפט המחוזי, באר-שבע

השופט אהרון משניות, בית המשפט המחוזי, באר-שבע

דת ומדינה

חדש

מספר ההשתלמות

23-2018

תאריך ההשתלמות

30.4.2018 עד 1.5.2018

המנהלת המקצועית של ההשתלמות

השופטת פרופ' דפנה ברק-ארז, בית המשפט העליון

מטרות ההשתלמות

נושא הטרור והמלחמה בטרור מלווה את המדינה מיום הקמתה. תופעת הטרור היא תופעה דומיננטית בשיח הציבורי, ונוגעת לכל אחד מאזרחי המדינה ותושביה ככלל, מבחינת תחושת הביטחון האישי נוכח איומי הטרור. היא נוגעת לשופטים בפרט, בשל התרומה הייחודית של מערכת המשפט למאבק בטרור. ההתמודדות עמו מעוררת לעיתים דילמות בכל הנוגע לאיזון הראוי בין צרכי הביטחון לבין זכויות האדם. לכן קיימת חשיבות להכרת הנושא מזוויות שונות, להכרת המחקר העדכני, ולעמידה על הדילמות השונות שהוא מעורר.

בין הנושאים שנעסוק בהם בהשתלמות: הגדרת המושג "טרור", חקיקה נגד טרור, מימון טרור, מעצרים מנהליים, סקירות ביטחוניות על המאבק בטרור, שיפוט קטינים בעבירות טרור, התמודדות של קורבנות טרור, ייצוג עברייני טרור ועוד.

שיטות הלימוד

ברוב הנושאים, יינתנו הרצאות פרונטליות בידי מומחים בנושאים אלה. בחלק מהנושאים יערך פאנל שבו יוצג הנושא מזוויות שונות.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים, ובמיוחד לשופטים שעוסקים במשפט פלילי בעבירות ביטחוניות, וכן שופטים שעוסקים בתביעות נזיקיות של נפגעי טרור.

מטרות ונושאי ההשתלמות

ההסדרה של מערכת היחסים בין דת למדינה היא אחת הסוגיות הקלאסיות בתחום התיאוריה החוקתית. יש לה כמובן רלוונטיות רבה גם להיבטים מעשיים שונים בזירה הציבורית בישראל, על מאפייניה ההיסטוריים והתרבותיים המיוחדים. ההשתלמות תבחן סוגיות נבחרות בתחום - הן מן הבחינה המוסדית והן מבחינת ההשלכות על זכויות יסוד.

הנושאים העיקריים

- דיון בנושאי ליבה בתחום של דת ומדינה בישראל, כדוגמת כשרות, שבת, גיור ועוד.
- דיון השוואתי ותיאורטי באסדרה של נושאי דת ומדינה.

שיטות לימוד

ההשתלמות תכלול הרצאות של מומחים בתחום של דת ומדינה, בעיקר מן האקדמיה, מתחום המשפט ומדיסציפלינות רלוונטיות נוספות.

קהל היעד

ההשתלמות תתמקד בתחומי המשפט החוקתי והמינהלי, אך היא פתוחה לכלל השופטים המתעניינים בנושא.

קטינים ונוער

מספר ההשתלמות

24-2018

תאריך ההשתלמות

8.5.2018 עד 6.5.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופטת גלית יוגוצקי מור, נשיאת בתי משפט השלום לנוער, תל אביב-יפו

השופט ניב בוקר, בית משפט השלום לנוער, באר-שבע
השופטת אילנית אימבר, בית משפט השלום לנוער, נצרת

כתיבת פסקי-דין

מספר ההשתלמות

25-2018

תאריך ההשתלמות

10.5.2018 עד 8.5.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופטת ענת ברון, בית המשפט העליון
השופט ד"ר יגאל מרזל, מנהל המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים; בית המשפט המחוזי בירושלים

צוות המדריכים הקבוע של ההשתלמות כולל (לפי סדר הא"ב) את השופטים:

אורית אפעל-גבאי (בדימו'), נאוה בן-אור, גאולה לוי, מיכל נד"ב, רון סוקול, יצחק ענבר (בדימו') ויהודית שבע⁴.

⁴ יתכנו שינויים בשיבוץ משנה לשנה.

מטרות ונושאי ההשתלמות

רכישת ידע והעשרה בנושאים הקשורים בפסיכיאטריה של ילדים ומתבגרים, נירולוגיה וחקר המוח, פסיכולוגיה ועבודה סוציאלית. זכויות, חובות, חקיקה, פסיקה עדכנית, ההשפעה וההשלכות של כל אלה על חייהם של קטינים ומתבגרים ועל הליכי בית המשפט בעניינם.

שיטות הלימוד

הרצאות פרונטליות ו"ביקור במקום".

קהל היעד

השתלמות חובה לשופטי נוער בערכאת מחוזי ובערכאת שלום. כן מיועדת ההשתלמות לשופטים של בתי המשפט לענייני משפחה ולשופטי נוער בבתי המשפט הצבאיים.

מטרות ונושאי ההשתלמות

מיומנות הכתיבה של פסק-דין היא אחת המיומנויות החשובות ביותר בשפיטה ולהיבטים שונים הנוגעים לדין המהותי כמו גם למינהל שיפוטי. הכתיבה משמשת כלי קומוניקטיבי חשוב, ויש לה תפקיד משמעותי בהעברת מסרים לקהל הקוראים. כתיבה טובה מסייעת גם לייעול הדיון ויש בה כדי לשפר את הקריאות וההבנה של פסק הדין. מטרת ההשתלמות היא לפתח ולשפר את מיומנות הכתיבה של פסק-דין תוך השוואה, ניתוח ולמידה מדיסציפלינות אחרות שבהן המילים הן כלי עבודה או כלי ביטוי כגון: כתיבה ספרותית, כתיבה עיתונאית, עריכה לשונית ועוד. המודל שעל פיו נבנתה ההשתלמות מבוסס על ניסיון נצבר ועל מודל דומה המיושם במספר בתי ספר להשתלמות שופטים בחו"ל (ארצות הברית, קנדה, אוסטרליה, ניו זילנד).

הנושאים שיש כוונה ללמד בהשתלמות כוללים, בין היתר: מבוא פסק הדין - פסקת הפתיחה; כתיבת טענות הצדדים וניסוחן; ניתוח ממצאים עובדתיים וכתיבתם; עריכת פסק הדין; כתיבה תכליתית; היבטי לשון ותחביר בפסק-דין; פסק הדין מנקודת המבט של ערכאת הערעור, ועוד.

שיטת הלימוד

בין המרצים בהשתלמות - שופטים, מומחים בתחום הכתיבה, ועוד. עיקר הדגש בהשתלמות הוא על השתתפות אקטיבית של המשתתפים ועבודה בסדנאות בקבוצות קטנות תוך עריכה ושיפור המבנה, הצורה, הסגנון, הבהירות והתמציתיות של פסק הדין.

המשתתפים בהשתלמות יתבקשו, כתנאי להשתתפות בהשתלמות ובסדנאות, לשלוח למנחי הסדנאות לפני ההשתלמות (לפי פנייה מוקדמת של המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים), דוגמאות של כתיבה לשימוש פנימי בהשתלמות בלבד ולצרכים לימודיים.

קהל היעד

כלל השופטים מוזמנים להירשם להשתלמות זו. מעבר לכך, כל שופט מהשנה השלישית לכהונתו יוזמן להשתתף בה לפחות פעם אחת, על פי שיקול דעת המרכז, ועל בסיס מקום פנוי, ובהתאם להפניית נשיאי בתי המשפט ובתי הדין לעבודה.

מטרות ונושאי ההשתלמות

השתלמות זו היא ההשתלמות השנייה מתוך שתי השתלמויות העוסקות בחישוב פיצויים. בהשתלמות שנייה זו נעסוק בתיקי נזקי גוף מורכבים יותר, ויינתנו הרצאות על הפיצוי בתביעות תלויים ובתביעות עזבון, הניכויים מתוך הפיצוי תוך מתן דגש על ניכוי תגמולי הביטוח הלאומי ותביעות השיבוב, חישוב הפיצוי בתיקי הולדה בעוולה ובסוגים נוספים של תביעות נזקי גוף. בנוסף מתוכננת הרצאה באחד מתחומי הרפואה וכן התנסות בעבודה מול תכנה לחישוב פיצויים.

שיטות הלימוד

ההשתלמות משלבת בין הרצאות פרונטליות הניתנות לכלל המשתתפים לבין תרגילים ודיון בקבוצות דיון שנערכים בקבוצות קטנות יותר. בתרגילים מתנסים המשתתפים בחישוב פיצויים במקרים מגוונים ולאחר הכנת חישוב פרטני בידי כל אחד מהמשתתפים, מתקיים דיון באשר למתחם הפיצוי הראוי בכל אחד מהאירועים. בחלק זה של ההשתלמות ייערכו חישובי נזק לתיקים מורכבים יותר תוך מתן דגש לסוגיות העולות בתיקים שבהם נקבעו נכיוות משמעותיות יותר.

קהל היעד

ההשתלמות היא חובה לכל השופטים החדשים המיועדים לטפל בתיקי נזיקין. כמו כן, מוזמנים להשתתף בהשתלמות כלל השופטים בדגש על אלו העוסקים בנזקי גוף.

חישוב פיצויים ב'

מספר ההשתלמות

26-2018

תאריך ההשתלמות

16.5.2018 עד 14.5.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט ארנון דראל, בית המשפט המחוזי, ירושלים

השופטת עירית כהן, בית המשפט המחוזי, מרכז-לוד

עבירות המתה

חדש

מספר ההשתלמות

27-2018

תאריך ההשתלמות

24.5.2018 עד 23.5.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט אורי שהם, בית המשפט העליון
השופט ד"ר יובל ליבדרו, בית-משפט השלום,
באר-שבע
השופט תומר אורינב, בית-משפט השלום,
אילת

מטרות ונושאי ההשתלמות

עבירות המתה נדונות בשלוש הערכאות של המערכת המשפטית בישראל והדין בהן מעלה סוגיות מורכבות ומרתקות בשלל היבטים.

חוק העונשין בניסוחו הנוכחי כולל מבנה בסיסי של שלוש דרגות אחריות בלבד בכל הנוגע לעבירות המתה. במצב דברים זה, לא אחת ניצב בית המשפט לפני דילמות קשות עת הוא נדרש להכריע בהרשעה בין רצח להריגה, ובהרשעה בין הריגה לגרימת מוות ברשלנות.

בשל מורכבות הסוגיות המתעוררות, והמחלוקות הניטשות סביבן, הוקמה בשנת 2007 ועדה לבחינת עבירות המתה. בחוות דעת הוועדה הוצעו רפורמות מרחיקות לכת באשר לעבירות המתה בישראל. השינוי המרכזי המוצע הוא דירוג עבירות המתה מחדש. המלצות הוועדה אף הביאו לניסוח הצעת חוק, אשר טרם הפכה לחוק.

בהשתלמות זו נלבן את הסוגיות המשפטיות המורכבות העולות בדיני המתה, תוך סקירה של פרשות מן השנים האחרונות. נעמוד על היתרונות והחסרונות של השינויים המוצעים בידי הוועדה לבחינת עבירות המתה. נחשף גם לסוגיות רפואיות, פסיכיאטריות, סוציולוגיות וקרימינולוגיות הקשורות לעבירות המתה, כדוגמת רצח ילדים בידי הורים, רצח על כבוד המשפחה ועוד. נקיים גם שיח על ניהול תיק גרם מוות מנקודות המבט של המעורבים השונים בהליך הפלילי.

הנושאים העיקריים

- ישן מול חדש - הדין הקיים והרפורמה המוצעת בעבירות המתה בישראל.
- ענישה מופחתת בעבירת הרצח בשל הפרעה נפשית חמורה או פיגור שכלי.
- גרימת מוות בנהיגה מסוכנת - תאונות הדרכים הקטלניות והדילמות הקשורות בבחירת העבירה המתאימה והענישה הראויה.
- העשרת הידע ביחס לתופעות פשיעה ייחודיות בתחום עבירות המתה - היבטים רפואיים, פסיכיאטריים, סוציולוגיים וקרימינולוגיים.

שיטות הלימוד

נוסף להרצאות במליאה של שופטים, עורכי דין, מומחים מן האקדמיה ואנשי חקירות, יתקיים פאנל שיאפשר השתתפות של הקהל.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת בראש ובראשונה לשופטים העוסקים במשפט פלילי, בכל הערכאות, אך היא פתוחה גם לכלל השופטים.

תביעות רכוש וביטוח

חדש

מספר ההשתלמות

29-2018

תאריך ההשתלמות

30.5.2018 עד 28.5.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט יצחק עמית, בית המשפט העליון
השופטת אפרת אור-אליאס, סגנית נשיא,
בית-משפט השלום בתל אביב-יפו

יסודות דיני המס

חדש

מספר ההשתלמות

30-2018

תאריך ההשתלמות

5.6.2018 עד 4.6.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט ד"ר אחיקם סטולר, בית המשפט
המחוזי, מרכז-לוד
השופט ד"ר שמואל בורנשטיין, בית המשפט
המחוזי, מרכז-לוד

מטרות ונושאי ההשתלמות

דיני הביטוח מעסיקים את כל הערכאות ובמיוחד את הערכאות הדיוניות. הם תופסים נתח נכבד בהתדיינות המשפטית, בעיקר בתביעות כספיות הכוללות, בין היתר, תביעות בגין נזקי רכוש ואחריות מקצועית.

מטרת ההשתלמות היא להקנות ידע בתחום זה ולהעמיקו הן בפן התיאורטי משפטי והן בפן הפרקטי. במסגרת ההשתלמות נעסוק בסוגיות שונות לאורך שלבי חוזה הביטוח. החל בשלבים של טרום עריכת פוליסת הביטוח, ובשלבים שלאחר עריכת הפוליסה ולאחר קרות מקרה הביטוח. במסגרת זו ייבחנו, בין היתר, חובות הגילוי של הצדדים, דרך קריאת פוליסה והבנת תנאיה, פרשנותה, ההפרות במערכת היחסים שבין מבטחת למבוטח, החמרת הסיכון, כפל ביטוח, תת ביטוח וסוגיות נוספות הייחודיות לתחום דיני הביטוח. בנוסף, נדון בשאלות שהן כלליות במהותן אך בהקשר של דיני הביטוח, כדוגמת התיישנות, סדרי דין ונטלי הוכחה.

שיטות הלימוד

הרצאות פרונטליות וכן תרגילים פרקטיים ודיונים בקבוצות קטנות.

קהל היעד

שופטים ורשמים בכירים בערכאות הדיוניות, הדנים בתובענות שבהן עולות השאלות האמורות וכן למתעניינים בתחום.

מטרות ונושאי ההשתלמות

העיסוק בסוגיות מיסוי במסגרת השפיטה אינו ייחודי לתיקי מס דווקא. שאלות מס, והשלכות של דיני המס, מתעוררות יותר ויותר במסגרת הליכים אחרים שבהם עוסקים שופטים מתחומים שונים. מטרת ההשתלמות היא, לכן, להעמיק את הידע בתחום דיני המס לכלל השופטים שאינם עוסקים ברגיל בדיני מיסים, וזאת על דרך של השתלמות כללית בדיני המס. הבנת דיני המס תסייע לשופטים הדנים בתיקים אזרחיים ופליליים (שאינם תיקי מס) להבין את השפעת דיני המס על ההליך, כמו גם את ההשפעה הפוטנציאלית של ההליך על מצב המיסוי של המתדיינים. באופן זה יהיו בידי השופט כלים נוספים לניתוח טענות הצדדים ויכולת הערכה טובה יותר בדבר תוצאות המס שעשויות לנבוע מפסק הדין. כמו כן, ההשתלמות תסייע להרחבה והעמקת ידיעותיהם של השופטים העוסקים בתיקי מס, בעיקר שופטים הדנים בתיקי עבירות מס ועבירות נלוות.

הנושאים העיקריים

- דין המס המהותי האזרחי (מס הכנסה, מס שבח, מע"מ, מכס).

- עבירות מס - הדין המהותי והזיקה בין ההליך האזרחי להליך הפלילי.
- עבירות מס - הזיקה בין עבירות המס לבין עבירות אחרות בתחום הכלכלי.
- הליכי שומה וערעור בתיקי מס.
- הליכי גביית מס.

שיטות הלימוד

דגש יינתן בהשתלמות להיבטים הפרקטיים של דיני המס, ולפיכך הלימוד יכול לנחות אירועים (תיקי מס אזרחיים ופלילים).

כן יתקיימו פאנלים המורכבים משופטי מס ומאנשי אקדמיה שיציגו את הנושאים מזוויות שונות.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים. לא נדרש רקע קודם או עיסוק בתחום המיסוי.

שופטים מנהליים

מספר ההשתלמות

31-2018

תאריך ההשתלמות

6.6.2018

המנהל המקצועי של ההשתלמות

השופט עוזי פוגלמן, בית המשפט העליון

מטרות ונושאי ההשתלמות

יום העיון נועד לשיח מקצועי של שופטי בתי המשפט לעניינים מנהליים. ביום העיון יידונו סוגיות שיש להן זיקה לבתי המשפט לעניינים מנהליים. נוסף על כך, יינתנו הרצאות בנושאים בעלי חשיבות בתחום המשפט המנהלי, בנושאים שמובאים לדין לפני בתי המשפט לעניינים מנהליים; ובנושאים כלליים בתחום המשפט הציבורי.

שיטות הלימוד

הרצאות של שופטים, עורכי דין ומומחים מן האקדמיה.

קהל היעד

יום עיון חובה לשופטי בתי המשפט לעניינים מנהליים.

סוגיות מעודכנות בדיני ראיות

מספר ההשתלמות

32-2018

תאריך ההשתלמות

10.6.2018 עד 12.6.2018

המנהלות המקצועיות של ההשתלמות

הנשיאה (בדימי) השופטת בלהה גילאור
השופטת טל לוי-מיכאלי, סגנית נשיא, בתי
משפט השלום, מחוז תל אביב-יפו

מטרות ונושאי ההשתלמות

דיני הראיות מהווים כלי עבודה מרכזי בעבודת השופט. מטרת ההשתלמות היא להציג דילמות שונות שמתעוררות בתחום דיני הראיות ואת חזית הידע והמחקר ביחס לדילמות אלו. בהשתלמות נסקור מגוון סוגיות בדיני ראיות ונבחן את ההתמודדות איתן.

הנושאים העיקריים

- דילמות שיפוטיות בתחום דיני הראיות הן במשפט האזרחי והן במשפט הפלילי (למשל: גבולותיה של הידיעה השיפוטית, הסכמות ראייתיות וחקירות מומחים בבית המשפט).
- ההתמודדות עם ראיות שונות המוצגות לשופט דוגמת ראיות סלולאריות, ראיות בתחום הפשיעה הרפואית, ראיות דיגיטליות, מסקנות ראייתיות מרפואה משפטית.
- בחינת הממשק בין הפסיכולוגיה, התקשורת והמדע לבין דיני הראיות.
- דיני הראיות בפסיקה.

שיטות הלימוד

במהלך ההשתלמות יועברו הרצאות של שופטים, של מומחים מהאקדמיה וכן של גורמים מקצועיים העוסקים בהפקת ראיות. במסגרת ההרצאות ישולבו, בין היתר, סימולציות והדגמות שמטרתן לעורר חשיבה ביקורתית.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים ובכלל זה שופטים העוסקים בתחום האזרחי והפלילי, שופטי בית הדין לעבודה ושופטי בית המשפט לענייני משפחה.

משפט חוקתי

חדש

מספר ההשתלמות

33-2018

תאריך ההשתלמות

11.6.2018 עד 13.6.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

נשיא בית המשפט העליון (בדימו'), השופט פרופ' אהרון ברק
השופט חנן מלצר, שופט בית המשפט העליון

מטרות ונושאי ההשתלמות

מטרת ההשתלמות היא להציג את עקרונות המשפט החוקתי הנוהג בהווה בישראל, תוך סקירה של התפתחות ההיסטורית בעבר, בצד ציון מגמות אפשריות לעתיד. ההערכה האמורה תיעשה לנוכח העובדה שחלפו 25 שנים מאז כינון חוקי היסוד הערכיים.

נושאי ההשתלמות

- ההיסטוריה של זכויות האדם בישראל.
- ערכיה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.
- הפרשנות של חוקי היסוד.
- תורת שלושת השלבים.
- הזכות לחיים.
- הזכות לכבוד האדם.
- הזכות לפרטיות.
- הזכות לחופש העיסוק.
- זכויות הבת החוקתיות.
- הזכויות החברתיות.
- פסקאות ההגבלה החוקתיות ומידתיות.
- פסקאות ההגבלה השיפוטית.
- חוקי היסוד המיוחדים.
- הדרכים לתקיפת תיקון חוקתי בטענה שאיננו חוקתי.
- סעדים חוקתיים שונים.
- פרוצדורה חוקתית.
- מאפייני השופט החוקתי.

שיטת הלימוד

ההרצאות תהיינה פרונטליות עם פרק קצר של שאלות ותשובות לאחר כל הרצאה. בסיום כל יום הרצאות יתקיים דיון בהשתתפות חלק מהמרצים.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים.

ראיות מדעיות - ביקור במחלקה לזיהוי פלילי

מספר ההשתלמות

34-2018

תאריך ההשתלמות

14.6.2018

המנהל המקצועי של ההשתלמות

השופט ד"ר אחיקם סטולר, בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

כנס חיפה

מספר ההשתלמות

35-2018

תאריך ההשתלמות

14.6.2018 עד 15.6.2018

המנהל המקצועי של ההשתלמות

המשנה לנשיא (בדימו'), השופט ד"ר שלמה לוין

מטרות ונושאי ההשתלמות

חלק מרכזי בשפיטה הוא סוגיות בדיני הראיות; וחלק מרכזי בדיני הראיות הוא הראיות המדעיות. היבטים שונים של ראיות מדעיות באים לידי ביטוי במישור המעבדתי - במעבדה לזיהוי פלילי. מטרת הביקור החד יומי היא לחשוף את השופטים לעבודת המז"פ ולקבל הסבר מאנשי המעבדה על עבודת המעבדה ועל הבדיקות השונות שהמעבדה מבצעת. הסיור יקנה ידע בסיסי במגוון רחב של שטחים כגון: מסמכים וכתבי יד פיתוח טביעות אצבע, מאגר טביעות האצבע, מאגר ד.ג.א., זיהוי כלי נשק קליעים ותרמילים, סימונים וחומרים, מעבדה לזיהוי סמים מסוכנים ומעבדות נוספות ככל שיוותר זמן.

קהל היעד

הסיור מוגבל ל-40 משתתפים ויתקיים במעבדות מז"פ בירושלים משעות הבוקר ועד אחר הצהריים.

מטרות ונושאי ההשתלמות

במשך למעלה מעשור קיים המכון להשתלמות שופטים כנס משותף מדי שנה בשיתוף פעולה עם הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת חיפה. המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים ממשיך מסורת זו. הכנס מוקדש בכל פעם לנושא אחר המשקף עניין משותף הן לציבור השופטים והן למומחים מן האקדמיה.

שיטת הלימוד

פאנלים הכוללים הרצאות קצרות של הדוברים ודיון משותף.

קהל היעד

כלל השופטים.

נשיאים וסגני נשיאים

מספר ההשתלמות

36-2018

תאריך ההשתלמות

20.6.2018 עד 21.6.2018

המנהל המקצועי של ההשתלמות

נשיא בית המשפט העליון

סוגיות בדיני תעבורה

מספר ההשתלמות

37-2018

תאריך ההשתלמות

25.6.2018 עד 27.6.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופטת טלי חיימוביץ, בית המשפט המחוזי, תל אביב-יפו

השופט אלון אופיר, סגן נשיא בית משפט לתעבורה, באר-שבע

מטרות ונושאי ההשתלמות

השתלמות שנתית זו מיועדת לברר שאלות ניהוליות הכרוכות בפעולת בתי המשפט לדרגותיהם, לרבות נושאי ניהול ומינהל כלליים, וכן לדין בנושאים המתעוררים במשך השנה והנוגעים לפעילות בתי המשפט.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לנשיאים ולסגני נשיאים.

מטרות ההשתלמות

כמדי שנה בשנים האחרונות, מתקיימת השתלמות ייעודית לשופטי בתי המשפט לתעבורה, שבמסגרתה נדונות סוגיות ספציפיות הנוגעות לעבודת השופטים העוסקים בתחום זה. ההשתלמות מבקשת לקדם ידע בתחום התעבורה, ובכלל זה עדכון המשתלמים בנושאי פסיקה, חקיקה, אמצעי אכיפה חדשים ואמצעים טכנולוגיים לחקר תאונות הדרכים בארץ ובעולם. כמו כן, מבקשת ההשתלמות ליצור שיח ותקשורת בין השופטים לבין גורמים שעומם מתקיימים ממשקי עבודה, ובכלל זה שירות המבחן למבוגרים, הממונה על עבודות שירות, מומחים בתחום התעבורה, גורמי חקירה, תביעה וסנגוריה ציבורית. ההשתלמות שמה לה גם למטרה לשפר את ההתנהלות הדיונית. כל זאת - תוך יצירת מפגש חברתי ומקצועי בין שופטי התעבורה.

הנושאים העיקריים

- חידושי פסיקה וחקיקה בתחום.
- מכשור חדש וקיים שמשמש לאכיפת עבירות תעבורה (יצירת בסיס לשופטים חדשים אגב ריענון שופטים ותיקים).
- לימוד שיטות לחקר תאונות דרכים - עדכון מכנס בוחנים עולמי.
- ניהול זמן, מתן כלים ניהוליים לשופט באולם תעבורה, שיטות לגישור פלילי.

שיטות הלימוד

הרצאות עיוניות; הדגמות מכשור אכיפה ושיטות לחקר תאונות דרכים; פאנלים בהשתתפות גורמים שונים (נציגי תביעה, סנגוריה ויחידות חוקרות); קבוצות דיון בהשתתפות שופטים ותיקים כמנחים; ביקורים בגופים שלהם זיקה לנושא תעבורה (לדוגמה - מרכז לבקרת תנועה עירונית).

קהל היעד

ההשתלמות היא חובה לשופטי בתי המשפט לתעבורה. ההשתלמות מיועדת גם לשופטים אחרים העוסקים בתחום התעבורה (לרבות שופטים צבאיים).

מטרות ונושאי ההשתלמות

יום העיון יוקדש לחידושים בחקיקה ובפסיקה בתחומי הביטחון הסוציאלי - ביטוח לאומי על רבדיו השונים, ביטוח בריאות ותחומים משיקים המצויים בסמכותו של בית הדין לעבודה. בנוסף לנושאים משפטיים מהותיים, ייבחנו גם חידושים רלוונטיים משדה הרפואה וכן יקוימו דיונים בנושאים פרוצדוראליים הרלוונטיים להתדיינות בתחום הביטחון הסוציאלי, דוגמת מינוי מומחים.

שיטות הלימוד

הרצאות פרונטליות, סימולציות וקבוצות דיון.

קהל היעד

השתלמות חובה לשופטי ורשמי בתי הדין לעבודה.

ביטחון סוציאלי - בתי הדין לעבודה

מספר ההשתלמות

38-2018

תאריך ההשתלמות

2.7.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופטת ורדה וירט-לבנה, סגנית נשיא בית הדין הארצי לעבודה

האלימות בחברה הישראלית

חדש

מספר ההשתלמות

39-2018

תאריך ההשתלמות

3.7.2018 עד 5.7.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופטת רויטל יפה-כץ, נשיאת בית המשפט המחוזי, באר-שבע

השופטת גילת שלו, בית המשפט המחוזי, באר-שבע

השופט צחי עוזיאל, סגן נשיא, בית-משפט השלום, תל-אביב

סוגיות בדיני משפחה

מספר ההשתלמות

41-2018

תאריך ההשתלמות

9.7.2018 עד 11.7.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופטת ורדה פלאוט, בית המשפט המחוזי, מרכז-לוד

השופטת אלה מירז, סגנית נשיא, בית משפט לעניני משפחה, חיפה

מטרות ונושאי ההשתלמות

האלימות בחברה הישראלית (ובעולם כולו) גואה. היא מצויה בכל מקום, בכל מגזר ובכל הגילים. בהשתלמות נבקש לעסוק בהיבטים השונים של תופעת האלימות בחברה בישראל, תוך השוואה למדינות אחרות, במטרה להעמיק בנושא וללמוד את מאפייניה. וההשתלמות מבקשת לתת תמונת מצב עדכנית ורחבה של תופעת האלימות בחברה הישראלית בהקשרים שונים, כדי לספק לשופטים העוסקים בתחום ובכלל, ראייה רחבה וכוללת על הסוגיה, הסיבות לה, השלכותיה ותוצאותיה. הנושאים העיקריים שידונו יכללו, בין היתר: השפעת אלכוהול על האלימות; אלימות של קטינים ואלימות כלפי קטינים (כולל אלימות בבתי הספר); אלימות במשפחה; אלימות במגזרים שונים; אלימות כלפי מגזרים שונים; אלימות כלפי עובדי ציבור (רופאים, עובדים סוציאליים, שופטים וגורמי אכיפת החוק); אלימות בספורט; אלימות באינטרנט (פייסבוק, טוקבקים וכו') ועוד.

שיטות הלימוד

שיטת הלימוד תהא בעיקר הרצאות וכן סרטים.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים.

מטרות ונושאי ההשתלמות

ההשתלמות מבקשת להביא לפני משתתפי ההשתלמות את החידושים האחרונים בדיני המשפחה: חוק ופסיקה, כמו גם חידושים ומחקרים במדעי החברה ורפואת הנפש - פסיכולוגיה ופסיכיאטריה.

בתחום דיני המשפחה מתעוררות בשנים האחרונות שאלות מאתגרות בנושא מגדר, משפחה חדשה, והורות שאינה ביולוגית דווקא - מלכתחילה ובדיעבד. כן מתעוררות שאלות משפט ומוסר בנושא הבאת ילדים לעולם שלא בדרך "רגילה", ושימוש בזרע/ביצית של נפטר/ת. כל אלה ועוד, מוצאים ביטוי משפטי על דרך של חקיקה חדשנית ופסיקה עדכנית.

כך גם בתחום הקניין, אנו עדים להתפתחות הפסיקה, למשל בנושא איזון משאבים בין בני זוג. בנושא "בן ממשיך" במשקים חקלאיים - העברת הזכויות לבן אחד ותגובת הילדים האחרים. כל אלה מוצאים ביטויים בפסיקה מקורית וחדשנית.

נושא נוסף שנבקש לדון בו הוא שינויים בחוקים המצויים במרכז העשייה בבתי משפט לענייני משפחה, כגון: חוק להסדר התדייניות במשפחה והתיקון לו, חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופוסות והתיקונים שכבר נעשו בו, כמו אלה הצפויים להיעשות.

כל אלה מחייבים בחינה באשר לאופן יישום החוקים והתיקונים לחוקים אלה.

ועדות ערר

חדש

מספר ההשתלמות

42-2018

תאריך ההשתלמות

16.9.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט רם וינגרד, בית המשפט המחוזי, ירושלים

השופטת אורלי מור-אל, בית-משפט השלום, תל-אביב

שיטות הלימוד

הרצאות פרונטאליות של מומחים בתחומים השונים, קבוצות דיון, פאנל וסדנאות. תוך חלוקת המשתתפים לקבוצות.

קהל היעד

השתלמות חובה לשופטי בית-משפט לענייני משפחה. ההשתלמות פתוחה גם לשופטי נוער ולשופטי ערכאת הערעור.

מטרות ונושאי ההשתלמות

ועדות הערר השונות המכהנות בבתי-המשפט מטפלות בעניינים חשובים. ואולם קיימת לא פעם התלבטות בנוגע לאופן שבו נכון לנהל את הדיונים, ויש תועלת בניסיון ליצור בסיס ידע משותף והאחדה בין המחוזות השונים. בהמשך לכך, במסגרת יום העיון ייבחנו היבטים תיאורטיים ומעשיים של סוגיות העולות בדיונים של ועדות הערר, ובהן (ככל שיתיר הזמן): סוגיות מקצועיות ורפואיות; חידושים ומגמות בפסיקה; התלבטויות משפטיות וניהוליות בנוגע לאופן קיום הדיונים תוך שמיעת כל הגורמים הרלוונטיים הנוטלים חלק בדיוני הוועדות בשים לב להרכב ולתפקידן המיוחד. בין היתר, נעסוק בתפקידן ותפקודן של ועדות הערר תוך יצירת דיאלוג בין העושים במלאכה במחוזות השונים.

שיטות הלימוד

הרצאות מקצועיות בנושאים שונים העולים חדשות לבקרים בוועדות הערר על-ידי מומחים מקצועיים, בעלי תפקיד בגופים הרלוונטיים ושופטים. כן צפוי להתקיים פאנל בהשתתפות נציגי הגורמים השונים הלוקחים חלק בתהליך. המטרה היא ליצור באמצעות סיעור מוחות דיון מעמיק ורב תחומי בנושאים המתעוררים בדיונים בוועדות, ולהציע דרכים ליעל את הדיונים בוועדות הערר כך שתוכלנה לתוצאות אופטימליות.

קהל היעד

שופטים מכהנים ובדימוס המשמשים כיושבי ראש ועדות ערר, שופטי ערכאת הערעור הדנים בערעורים על ועדות ערר, שופטים המבקשים להשתלב במערך ראשי ועדות הערר.

סוגיות חוזיות

חדש

מספר ההשתלמות

43-2018

תאריך ההשתלמות

10.10.2018 עד 8.10.2018

המנהל המקצועי של ההשתלמות

השופט פרופ' עופר גרוסקופף, בית המשפט המחוזי, מרכז-לוד

מטרות ונושאי ההשתלמות

דיני החוזים בנויים משלד יציב, המורכב ממספר מצומצם של עקרונות מוסכמים, ומגוף מורכב ומתפתח, הכולל מגוון רחב של סוגיות חוזיות. תכליתה של ההשתלמות היא לבחון סוגיות חוזיות בעלות עניין מיוחד לעבודתו של השופט העוסק במשפט אזרחי. הסוגיות החוזיות שבהן תעסוק ההשתלמות נחלקות לשלוש קבוצות: ראשית, סוגיות חוזיות עקרוניות, המצויות במחלוקת שטרם הוכרעה, כגון הנושאים של פרשנות חוזה וחלוקת אחריות בחוזים; שנית, סוגיות חוזיות ותיקות, אשר בשנים האחרונות חלה לגביהן התפתחות משמעותית בפסיקה, כדוגמת חוזה פסול, תניות ותנאים; שלישית, סוגיות חוזיות מודרניות, אשר נוצרו בעקבות התפתחויות טכנולוגיות ואחרות, למשל החוזה האינטרנטי וזכות החרטה, וההשתחררות מחוזים צרכניים.

שיטות הלימוד

נוסף להרצאות של מומחים מן האקדמיה ושל שופטים בהשתלמות, יתקיים גם פאנל שמטרתו להציג מגוון דעות ביחס לדילמות חוזיות שבהם נתקלים בתי המשפט.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת בעיקר לשופטים העוסקים בתחום האזרחי והמסחרי.

מטרות ונושאי ההשתלמות

ההשתלמות באה להקנות ידע מעמיק ולמידה של סוגי הענישה הפלילית, בדגש על המחשה מהפסיקה העכשווית ומהניסיון השיפוטי המעשי היום יומי. במסגרת ההשתלמות תיעשה בחינה מעמיקה של ההיבטים התיאורטיים והמעשיים של הענישה בפלילים, תוך סקירת פסיקה עדכנית של בית המשפט העליון בסוגיות השונות, ובהן: שלב הראיות לעונש והטיעונים לעונש; מעמד נפגע העבירה; עבודת שירות המבחן (התסקיר - נאשם ונפגע); הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה - בחינה ויישום של תיקון 113 לחוק העונשין; שיקולי ענישה, הסדרי טיעון; גישור; העונשים השונים - מאסר בפועל (בבית הסוהר או בעבודת שירות), מאסר על תנאי, קנס, מבחן, שירות לתועלת הציבור, התחייבות, פיצוי; גזר הדין; דחיית ביצוע של עונש; ענישה באי הרשעה; גזר הדין במבחן ערכאת הערעור.

סוגיות בהתרשלות בלידה והולדה בעוולה

חדש

מספר ההשתלמות

45-2018

תאריך ההשתלמות

18.10.2018 עד 17.10.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופטת בלהה טולקובסקי, בית המשפט המחוזי, מרכז-לוד
השופט רם וינוגרד, בית המשפט המחוזי, ירושלים

שיטות הלימוד

הרצאות ודיונים במליאה. כמו כן ישולבו ביקור בבית סוהר ובקהילה טיפולית לגמילה מסמים, פאנל מרצים, קבוצות דיון, ויוקן סרט.

קהל היעד

ההשתלמות היא חובה לכל השופטים החדשים המיועדים לטפל בתיקים פליליים ובכלל זה שופטי תעבורה ושופטי נוער. כן מוזמנים להשתתף בהשתלמות כלל השופטים.

מטרות ונושאי ההשתלמות

תביעות רבות שעילתן הולדה בעוולה או רשלנות בניהול הלידה מוגשות לבתי המשפט. תביעות אלה מעוררות שאלות עיוניות ודיוניות רבות. מטרת השתלמות זו היא לדון ולהעמיק בסוגיות הבאות:

- התפתחות ההלכה מ"חיים בעוולה" ל"הולדה בעוולה", תוך התייחסות לגישות משפטיות ומוסריות המתעוררות בקשר לתביעות אלה.
- השפעת הלכת המר במישור העיוני ובמישור חישוב הפיזיים.
- סוגיות בשאלת הקשר הסיבתי, במישור העובדתי-רפואי ובמישור המשפטי.
- סוגיות בהתיישנות.
- הסכמה מדעת ופגיעה באוטונומיה בתביעות מסוג זה.
- סוגיות אתיות, לרבות התייחסות לשאלת השתייכות מגדרית ואמונית.
- סוגיות רפואיות מרכזיות.
- סוגיות דיוניות הנוגעות לדרך ניהול תובענות אלה.

שיטות הלימוד

נוסף להרצאות של שופטים, אנשי אקדמיה ורפואה, יתקיים פאנל שופטים הדנים בתובענות מסוג זה לליבון סוגיות דיוניות מרכזיות המתעוררות בניהולן.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת בראש ובראשונה לשופטים העוסקים בתחום, אך היא פתוחה גם לכלל ציבור השופטים.

מטרות ונושאי ההשתלמות

בשנים האחרונות חל שינוי דרמטי בשיח החברתי הנוכחי בישראל, וזה הפך לשיח עיקרי ולמכוון מדיניות חשוב. מטרת ההשתלמות היא ללמוד ולהכיר את התחום החברתי והנושאים העיוניים והמעשיים העיקריים בתחום זה וכן את המערכת החברתית במדינת ישראל, בדגש על היבטים הקשורים לעבודת השופטים ויחסי-הגומלין שבין משפט וחברה. ההשתלמות מבקשת להקנות לשופטים כלים להבנה, ניתוח, היכרות ופעולה בתחום מרכזי זה.

ההשתלמות תעסוק ביחסי הגומלין שבין משפט וחברה ובהשתלבות מערכת המשפט בשיח החברתי הנוכחי בישראל. ההשתלמות תשלב בין הבנה וניתוח עיוניים של תחום מתפתח זה לבין הענקת כלים מעשיים לשופטים, תוך יצירת היכרות עם הגורמים השונים הפעילים בתחום במדינת ישראל: הן גורמי המדינה והן גורמים חוץ-ממשלתיים.

ההשתלמות תכלול שלושה חלקים:

החלק הראשון, חלק עיוני, שבמסגרתו תיעשה סקירה של מודלים חברתיים-כלכליים-פוליטיים שונים, תוך התמקדות בהתפתחות תפיסת מדינת הרווחה בישראל. תובא סקירה ביקורתית של התפתחות השיח החברתי בישראל, תוך ניסיון להבין את המחאה החברתית של קיץ 2011 על רקע התפתחויות חברתיות וכלכליות שונות.

החלק השני, חלק העשרתי-מעשי, יכלול היכרות עם הגורמים השונים הפעילים בתחום החברתי במדינת ישראל - הן גורמי המדינה והן גורמים חוץ-ממשלתיים - וכן גורמים פעילים בשדה הגלובלי. כל זאת, תוך הדגשת היבטים הקשורים לעבודת בתי המשפט.

החלק השלישי יעסוק ביישום והעמקה בסוגיות נבחרות, היבטים משפטיים ביקורתיים, ובכלל זה העמקה בחקיקה בתחום החברתי, ובפסיקת בתי המשפט הכלליים והייחודיים בתחום החברתי.

שיטות הלימוד

הרצאות במליאה של מומחים מהאקדמיה, שופטים וגורמים חברתיים שונים; סרטונים וניתוח אירועים חברתיים; פאנלים של גורמים שונים.

קהל היעד

כלל השופטים בערכאות השונות.

פסיכיאטריה, פסיכולוגיה

ומשפט

מספר ההשתלמות

48-2018

תאריך ההשתלמות

31.10.2018 עד 29.10.2018

המנהלות המקצועיות של ההשתלמות

הנשיאה (בדימו') השופטת הילה גרסטל
השופטת יעל רז-לוי, בית המשפט המחוזי,
באר-שבע

כתיבת פסקי-דין - מתקדם

מספר ההשתלמות

49-2018

תאריך ההשתלמות

7.11.2018 עד 5.11.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופטת ענת ברון, בית המשפט העליון
השופט ד"ר יגאל מרזל, מנהל המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים; בית המשפט המחוזי בירושלים

מטרות ונושאי ההשתלמות

הפסיכולוגיה היא חלק בלתי נפרד מעולמו של השופט, בין באופן מודע ובין באופן לא מודע. התהליכים הפסיכולוגיים והרגשות המתעוררים אצל הצדדים השונים במהלך התדיינות משפטית ובכלל זה הצדדים לתיק, העדים ועורכי הדין, הם מורכבים. לרוב הם בבחינת נעלם מבחינתו של השופט, וכך אף מנעד הרגשות והתהליכים הפסיכולוגיים הלא מודעים שמתעוררים אצל השופט עצמו. ההשתלמות מבקשת להתמקד בהיבטים פסיכולוגיים אלו הקשורים בשיפוט ואתגריו.

בהשתלמות נעסוק גם בהיבטים וסוגיות נוספות מתחום הפסיכיאטריה; פסיכולוגיה קלינית, ובכלל זה מבנה האישיות; ופסיכולוגיה חברתית - ככל שיש להן נגיעה לעולם המשפט.

שיטת הלימוד

מרבית ההרצאות יהיו במליאה - ויינתנו בידי מומחים מתחום האקדמיה והפרקטיקה. בנוסף יערך סיור וכן סדנה או קבוצות דיון קטנות, שיכללו התנסות וניתוח של סיטואציות מורכבות המערבות היבטים פסיכולוגיים בבית המשפט.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים.

מטרות ונושאי ההשתלמות

מזה מספר שנים מתקיימת השתלמות בנושא שיפור מיומנויות הכתיבה ("כתיבת פסקי-דין"). שיפור מיומנויות בתחומים שונים, ובכלל זה בתחום הכתיבה, הוא תהליך מתמשך של למידה. בהמשך לכך, פותחו במכונים להשתלמויות שופטים ברחבי העולם קורסים והשתלמויות מתקדמים בתחום חשוב זה, מעבר להשתלמות הבסיס. המשך שיפור מיומנויות הכתיבה הוא גם פועל יוצא של המגמות שעניינן חשיבות הבהירות והפשטות של השפה המשפטית, והצורך בהנגשת הכתיבה המשפטית לבעלי הדין, עורכי הדין והציבור הרחב.

מטרת השתלמות ההמשך - "כתיבת פסקי-דין מתקדם" - היא להרחיב ולהעמיק מיומנויות הקשורות לכתיבת פסקי-דין, ובמבט אינטרדיסציפלינרי. בין הנושאים שיש כוונה ללמד בהשתלמות: הקשר בין כתיבת פסק-דין לסגנון פסק הדין; קריאות ולכידות של טקסט; פישוט משפטים וכתיבה ממוקדת; הגברת הנגישות של שפת הכותב; היבטים מתקדמים של תחביר ולשון בכתיבת פסקי-דין, וכן כתיבה יוצרת

ככלי לשיפור מיומנות הכתיבה. בהשתלמות יידונו גם סוגיות ספציפיות בכתיבה כגון כתיבת פסק-דין בערעור; כתיבת פסק-דין בתיקים מורכבים, ועוד.

שיטות הלימוד

סגל המרצים והמנחים יכולו שופטים, מרצים מן האקדמיה, מומחים בתחום הכתיבה ובתחומים משיקים נוספים כגון ספרות, שירה, עיתונאות ועוד. לצד הרצאות מליאה, תכלול ההשתלמות מספר סדנאות וקבוצות דיון קטנות בהובלה של שופטים ואנשי מקצוע מתחומים אחרים, הקשורים בכתיבה ובשיפור מיומנויות הכתיבה. כמו כן, תכלול ההשתלמות גם רכיב של למידה אישית ופרטנית על דרך של ייעוץ אישי לשופטים ומשוב בהתייחס לכתיבתם שלהם.

המשתתפים בהשתלמות יתבקשו לשלוח לפני ההשתלמות למנחי הסדנאות, באמצעות המרכז, וכתנאי להשתתפות בה, דוגמה של פסק-דין או החלטה של המשתלם, המאפיינת את כתיבתו.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לכלל השופטים. מספר המשתתפים מוגבל. תנאי להשתתפות בהשתלמות הוא השתתפות קודמת בהשתלמות הבסיסית של "כתיבת פסקי-דין".

בית-משפט לעניינים מקומיים

חדש

מספר ההשתלמות

50-2018

תאריך ההשתלמות

12.11.2018

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופטת אסתר הלמן, סגנית נשיא, בית המשפט המחוזי, נצרת
השופט יעקב שקד, בית-משפט השלום, הרצליה

מטרות ונושאי ההשתלמות

מטרתו המרכזית של יום העיון היא להעמיק את הידע בכל הקשור לסוגיות הנדונות בבית המשפט לעניינים מקומיים ולהציג את הדילמות המתעוררות בתחומים השונים, לרבות מנקודת המבט של התביעה וההגנה.

בעקבות התיקון לחוק התכנון והבניה (תיקון 116), נעמוד על השינוי המהותי שהוטמע בחוק עקב התיקון ועל הכלים שהוקנו לבית המשפט במסגרתו.

מטרה נוספת של ההשתלמות היא להעניק למשתלמים כלים לניהול הליכים משפטיים מסוגים שונים הנדונים בבית המשפט לעניינים מקומיים ולהביא את תמצית הידע המועדכן בתחום. ההשתלמות מבקשת גם ליצור במה ותשתית לשיח מקצועי בין שופטי בתי המשפט לעניינים מקומיים, ובאופן כללי לשופטים העוסקים בתחום והמתעניינים בו.

הנושאים העיקריים

- שיקולים בגזירת הדין (מתחם הענישה) וניסוח גזרי-דין.
- סקירת תיקון 116 לחוק התכנון והבניה.
- צווים מנהליים ושיפוטיים וניהול תיקי פיקוח.
- תקיפה עקיפה בבית המשפט לעניינים מקומיים - זווית המשפט המנהלי.

- הגנה מן הצדק.
- נקודת המבט של ערכאת הערעור.

שיטות הלימוד

חלק מהנושאים ילמדו בדרך של הרצאה פרונטלית בידי שופטים ומומחים מהאקדמיה או מהפרקטיקה. חלקם ילמדו בדרך של קבוצות דיון, שבהן יתקיים שיח בעיקר בהיבטים פרקטיים של ניהול הדיון וסדרי הדיון, בפרט בכל הנוגע לצווים השיפוטיים והמנהליים, המצויים בסמכות בית המשפט לעניינים מקומיים.

קהל היעד

קהל היעד העיקרי הוא שופטים העוסקים בעניינים מקומיים, בערכאות דיוניות וערעוריות כאחד, אך היא פתוחה גם לכלל השופטים.

כלים להתמודדות עם לחץ ושחיקה

חדש

מספר ההשתלמות

51-2018

תאריך ההשתלמות

13.11.2018 עד 15.11.2017

המנהלות המקצועיות של ההשתלמות

השופטת (בדימו') אורית אפעל-גבאי
השופטת אבירה אשקלוני, נשיאת בתי משפט השלום, מחוז דרום

צוות הפיתוח לצד המנהלות המקצועיות (לפי סדר הא"ב)

השופטת גלית ויגוצקי-מור, נשיאת בתי משפט השלום לנוער, תל אביב-יפו
השופטת ורד שפר, נשיאת בית הדין האזורי לעבודה, נצרת
השופטת נעה תבור, בית-משפט השלום, תל אביב-יפו

מטרות ונושאי ההשתלמות

לחצים ומתחים מהווים חלק משגרת חייו של אדם בעולם המודרני, וביתר שאת מקום שמדובר בשופטים וברשמים שמתמודדים יום יום עם הצורך לתמרן בין מגוון תפקידים בתחום העשייה השיפוטית. מצבי לחץ ושחיקה מוצאים ביטוי במגוון תחומי העיסוק השיפוטי ולאורך שלבי הקריירה השונים, במגוון הערכאות ובכל תחומי השיפוט. השחיקה והלחץ מוצאים ביטויים הן במישור הפיסי והן במישור הנפשי והם קשורים קשר הדוק לתחושת הרווחה ואיכות החיים (well-being) של השופט כפרט. מתוך תפיסה המעמידה את השופט במרכז, אנו מבקשים להעלות נושא זה לסדר היום ולהציע כלים להתמודדות עם מצבי לחץ ושחיקה, שמקורם בעשייה השיפוטית.

שיטות הלימוד

ההשתלמות תהיה מבוססת בעיקרה על עבודה בקבוצות, בשיתוף אקטיבי של המשתלמים ותלווה בידי אנשי מקצוע מובילים מדיסציפלינות מגוונות. מצופה מן המשתתפים לקחת חלק פעיל בתכני ההשתלמות.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לשופטים מכהנים ורשמים בכירים, מכל התחומים, בעלי ותק של חמש שנות שיפוט לפחות. מספר המשתתפים מוגבל.

מספר ההשתלמות

54-2018

תאריך ההשתלמות

27.11.2018 עד 29.11.2017

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט (בדימו') צבי זילברטל, בית המשפט העליון השופט משה בר-עם, בית המשפט המחוזי, ירושלים השופטת תמר אברהמי, בית המשפט המחוזי, תל אביב-יפו

מטרות ונושאי ההשתלמות

ההשתלמות נועדה להקנות לשופטים כלים, הן במישור העיוני (ההיבטים התיאורטיים, הדינים הרלוונטיים וההלכה הפסוקה) והן במישור המעשי (מיומנות), שיאפשרו לייעל ולשפר את העבודה השיפוטית שמטרתה להביא לפתרון הסכסוך בדרך של הסכמה ולא בהכרעה על-פי דין.

ההשתלמות תוקדש לבחינת היבטים שונים הנוגעים לנושאי פשרה ופישור בהליכים אזרחיים לסוגיהם ובשלבם השונים של ניהולם (החל משלב ניתוב התיק, דיון בבקשות לסעדים זמניים, דרך שלבי קדם המשפט, ההוכחות והסיכומים ועד לשלב הערעור).

בגדר כך תכלול ההשתלמות הרצאות שתעסוקנה בהיבטים שונים של הנושא, לרבות הצגת טכניקות לניהול משא ומתן ובחינת התאמתן להליך משפטי; גישור, פישור ופשרה - ומה ביניהם; הבסיס המשפטי העיוני והפורמלי העומד ביסוד הליכי פשרה ופישור בבית המשפט; ושאלות אתיות הכרוכות בהיבטים אלה של ההליך האזרחי. בין המרצים יכללו אנשי מקצוע בתחום ניהול משא ומתן. כמו כן ייבחן תפקוד בית המשפט בתחום הנדון מנקודת מבטם של המתדיינים ובאי כוחם, תוך התייחסות לקטגוריות שונות של מתדיינים וסוגי הליכים.

שיטות הלימוד

בנוסף להרצאות, תכלול ההשתלמות דיונים אשר יתקיימו במסגרת קבוצות דיון מונחות, כשבכל קבוצה מספר מצומצם יחסית של משתתפים. בגדרן ינתחו אירועים שיוצגו למשתתפים בכתב או באמצעות קטעי וידאו. בין היתר יתייחסו אירועים אלה לסוגיות הנוגעות לקיום הליכי פשרה על בסיס תחשיבים המוגשים על-ידי הצדדים; לתפקידו של השופט כמגשר; ליישום מושכל של הוראת סעיף 79א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984; לסוגיית מינוי מומחה מטעם בית המשפט כמכשיר שיכול לסייע בהשגת פשרה; ולאופן הכנת התיק וניהולו תוך ראיית המטרה של סיומו בפשרה.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת בעיקר לשופטים ולרשמים הדנים בתיקים אזרחיים, הן כערכאה דיונית והן כערכאת ערעור. תינתן עדיפות לשופטים שעברו השתלמות בסיסית בהתנהלות דיונית.

מצופה מהמשתלמים להשתתף באופן פעיל בהשתלמות אגב שיתוף הקבוצה כולה בניסיונם ובתובנות שצברו במהלך השנים, ולתרום לקידום מטרות ההשתלמות בדרך של למידת עמיתים.

דיני מקרקעין ונדל"ן

מספר ההשתלמות

55-2018

תאריך ההשתלמות

11.12.2018 עד 13.12.2017

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט אברהם אליקים, סגן נשיא בית המשפט המחוזי, חיפה השופט גלעד הס, בית-משפט השלום, הרצליה

מטרות ונושאי ההשתלמות

מקרקעין הם נכס מרכזי בשיטה כמו שלנו המבוססת, בין היתר, על קניין פרטי. החשיבות העצומה של המקרקעין הן למשקי הבית והן למערכת המסחרית הולידה עולם שלם של דינים החלים עליהם. הדינים עוסקים בסוגיות רבות, החל מהגדרת המקרקעין והזכויות בהם, עובר, בין היתר, בדרך קביעת השימוש האפשרי במקרקעין וההגבלות עליו, וכלה במערכת שלמה ומורכבת של מיסוי מקרקעין.

מטרת ההשתלמות היא לתת לשופטים סקירה שתתייחס הן לראייה כללית (כלכלית או אחרת) של המקרקעין בישראל והן לדינים החלים עליהם.

כך, בין היתר, ההשתלמות מתעתדת לעסוק בסקירה כלכלית ומבנית של שוק המקרקעין בישראל. כמו כן, תעסוק ההשתלמות במצב הסטטוטורי והפסיקטי העדכני במגוון סוגיות כגון: זכויות במקרקעין, הפקעות, גישה כלכלית לדיני מקרקעין, עסקאות נוגדות, הליכי פינוי, פירוק שיתוף, סוגיות בתכנון ובניה ונושאי מיסוי מקרקעין.

ההשתלמות תעסוק גם בסוגיות חברתיות ואחרות העולות בקשר לכל אלו.

שיטות הלימוד

ההשתלמות תשלב הרצאות פרונטליות של מרצים מהעולם האקדמי, מהעולם הכלכלי ומהפן המשפטי-הפרקטי. כמו כן, ההשתלמות תכלול פאנל בסוגיה הנתונה במחלוקת. במסגרת ההשתלמות תועבר גם סדנה הנוגעת לסוגיות במקרקעין שבהן נתקל השופט במהלך עבודתו השוטפת.

קהל היעד

שופטים העוסקים בנושאי מקרקעין במהלך עבודתם השוטפת.

יובהר כי ההשתלמות רלבנטית גם לשופטים אשר משתתפים בהשתלמות "דיני מקרקעין ונדל"ן" בשנת 2017 והיא צפויה לכלול תכנים נוספים וחדשים.

מיומנויות מתקדמות בניהול עבודת השופט

חדש

מספר ההשתלמות

56-2018

תאריך ההשתלמות

18.12.2017 עד 20.12.2017

המנהלים המקצועיים של ההשתלמות

השופט איתן אורנשטיין, נשיא בית המשפט המחוזי, תל אביב-יפו

השופטת רות לורך, סגנית נשיא בית המשפט המחוזי, מרכז-לוד

מטרות ונושאי ההשתלמות

מזה מספר שנים מתקיימת השתלמות בנושא "התנהלות דיונית". השתלמות זו מתמקדת במיומנות השיפוט בהיבט הדיוני-ניהולי. כלומר, תפיסת תפקיד השופט והשפיטה לא רק כהכרעה בסכסוכים, אלא גם ככוללת רכיב משמעותי של "השופט כמנהל". זאת מתוך תפיסה שלפיה תהליכי למידה בכלל ותהליכי למידה בתחום המיומנויות הניהוליות בפרט - הם תהליכים נמשכים.

השתלמות מתקדמת כ"מיומנויות וניהול עבודת השופט", כשמה כן היא באה להוות השתלמות המשך להשתלמות הבסיסית "התנהלות דיונית". מטרת ההשתלמות היא להעניק לשופטים כלים נוספים וייעודיים שנדרשים בתחום ההתנהלות הדיונית, בהתייחס לאתגרים הניהוליים המיוחדים שעמם מתמודדים שופטים בשלבים מתקדמים יותר של העשייה השיפוטית.

תחומי הלמידה בהשתלמות יכללו הן עניינים שמתמקדים בשפיטה עצמה והן עניינים שמתמקדים בתחומים הנלווים לשפיטה ושיש להם היבט משמעותי של מינהל שיפוטי. בין התחומים שיש כוונה ללמד בתחום השפיטה: ניהול מנהל תיקים, תיקים מורכבים, ערעורים, דיון בהרכב, בניית תכנית משפט, שיפור מיומנויות הכתבה באולם, התנהלות אקטיבית ופרואקטיבית של השופט, ניהול דיון באמצעות פרוטוקול מוקלט. בצד תחומי לימוד אלה יינתן זרקור גם על אלה: בחירת צוות הלשכה וניהולו היעיל, התנהלות בעידן החשיפה לתקשורת, ניהול משאב הזמן השיפוטי והיומן וקשרים בינאישיים עם עמיתים.

שיטות הלימוד

ההשתלמות תכלול בין היתר: הרצאות פרונטליות, קבוצות דיון ולמידת עמיתים תוך חלוקתן לפי תחומי העיסוק של המשתלמים (אזרחי, פלילי) וסימולציות.

קהל היעד

שופטים של בית המשפט המחוזי ובית הדין הארצי לעבודה; שופטים שהשתתפו בהשתלמות "התנהלות דיונית" והם בעלי ותק של שבע שנים לפחות.

חישוב פיצויים למתקדמים

חדש

מספר ההשתלמות

57-2018

תאריך ההשתלמות

26.12.2018

המנהלת המקצועית של ההשתלמות

השופטת יעל וילנר, בית המשפט המחוזי, חיפה

מטרות ונושאי ההשתלמות

יום העיון הוא המשך להשתלמות חישוב פיצויים א ו-ב. יום העיון מבקש לדון בסוגיות מורכבות ומתקדמות בתחום חישוב הפיצויים והנזיקין ומעבר לנושאים שנלמדים בהשתלמות הבסיסית על שני חלקיה.

ביום העיון נעסוק באופן חישוב הנזק בתביעות נזיקין של נפגעים בעלי נכויות גבוהות, תוך דיון מעמיק בפסיקה העדכנית של בית המשפט העליון והערכאות הדיוניות בסוגיות חישוב הנזק בתיקים אלה. יידונו גם סוגיות של עלויות צרכים מיוחדים, הוצאות רפואיות, ניכויים, תשלומי פנסיה ואופן חישובה בתקופת השנים האבודות, ועוד.

שיטות הלימוד

ההשתלמות משלבת בין הרצאות פרונטליות הניתנות לכלל המשתתפים לבין תרגילים שנעשים בקבוצות קטנות. מערך התרגילים כולל דיון בתיקים מורכבים במיוחד (תיקים שבהם נקבעו לנפגע מספר נכויות גבוהות בתחומים שונים). בנוסף התרגילים משלבים סוגיות שכיחות בדרך חישוב הפיצויים בנזקי גוף.

במהלך התרגילים ניתנים למשתתפים תחשיבי נזק והם מתבקשים לקרוא אותם ולהכין הצעות לפשרה ופסקי דין. לאחר שכל אחד מהמשתתפים מכין את חישוב הנזק שלו, מתקיים דיון בקבוצות השונות באשר למתחם הפיצוי הראוי בכל אחד מהאירועים.

במהלך ההשתלמות מוקצה זמן גם לדיון בשאלות שונות שמעלים המשתתפים שיש להן חשיבות לשופטים העוסקים בנזקי גוף.

קהל היעד

ההשתלמות מיועדת לשופטים שדנים בתיקי נזיקין מורכבים.

אחד היעדים המרכזיים של המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים הוא עידוד תהליכי למידה והדרכה לא רק ברמה הארצית במסגרת השתלמויות וימי עיון המכוונים לכלל השופטים, אלא גם ברמה המקומית. המדובר בלמידה מקומית המאורגנת בידי השופטים בבתי-משפט ובבתי-דין ספציפיים - ועבור השופטים והרשמים המכהנים בהם, ותחת הכוונה מקצועית ותורתית של המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים. זאת, מתוך תפיסה שלפיה ברמת המחוז, בית הדין ובית המשפט יש צרכי הדרכה ולמידה ספציפיים שאינם מוצאים בהכרח מענה בהשתלמויות הארציות. זאת גם מתוך תפיסה של "ארגון לומד" המכוון ליצור הזדמנויות למידה מגוונות ובכל עת, ומתוך הענקת משקל משמעותי לניסיון המצטבר של השופטים כמקור ידע. למידה ברמה המקומית מאפשרת גם למידה ביחידות-למידה קצרות וממוקדות יותר, בלא צורך בנסיעות או בתכנון זמן מורכב, ותוך חיסכון בזמנם של השופטים.

כדי לקדם יעד זה, מונו בידי הנשיאים, ולפי בקשת המרכז, שופטים "ממונים על הדרכה" בכל יחידות בתי המשפט ובתי הדין. תפקיד ממוני ההדרכה הוא בעיקר ליזום, להוביל, לקדם ולהטמיע תהליכים ופעולות הדרכה לשופטים ביחידות בית המשפט.

הנכם מוזמנים להתעניין, להציע פעילויות הדרכה, לסייע ולתמוך בקידום ההדרכה ואיכותה כאמצעי התורם לעבודתכם בבתי המשפט ובבתי הדין. זאת באמצעות פנייה לממוני ההדרכה.

השופטים הממונים על ההדרכה בבתי המשפט ובבתי הדין (לפי סדר הא"ב):

השופטת אילנית אימבר - בתי משפט השלום מחוז הצפון

השופט אבי אליקים, ס' נשיא - בית המשפט המחוזי חיפה

השופט יניב בוקר - בית משפט השלום מחוז דרום

השופטת דפנה בלטמן-קדראי - בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

השופטת שרה ברזניר-ישרזדה - בית הדין האזורי לעבודה ירושלים

השופט ד"ר אוהד גורדון - בית משפט השלום ירושלים

השופטת סיגל דוידוב-מוטולה - בית הדין הארצי לעבודה

השופטת סיגל דומיניץ - בתי משפט השלום מחוז תל-אביב

השופטת כרמלה האפט - בתי משפט השלום מחוז תל-אביב

השופטת אסתר הלמן, ס' נשיא - בית המשפט המחוזי נצרת

השופט אסף הראל - בית הדין האזורי לעבודה חיפה

השופט רם וינוגרד - בית המשפט המחוזי ירושלים

השופטת אלה מירז, ס' נשיא - בתי משפט השלום מחוז חיפה

השופט דורי ספיבק - בית הדין האזורי לעבודה תל-אביב

השופט נחשון פישר, ס' נשיא - בתי משפט השלום מחוז מרכז

השופט צבי פרנקל - בית הדין האזורי לעבודה באר-שבע

השופט יורם צלקובניק, ס' נשיא - בית המשפט המחוזי באר-שבע

השופטת אסנת רובוביץ-ברכש - בית הדין האזורי לעבודה תל-אביב

השופט מירון שוורץ - בית הדין האזורי לעבודה נצרת

השופט ישעיהו שנלר, ס' נשיא - בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו

השופטת נועה תבור - בתי משפט השלום מחוז תל-אביב

משרדי המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים מצויים בבית המשפט העליון בירושלים ברחוב שערי משפט קריית בן גוריון 91909
info.cjet@court.gov.il (המרכז להכשרה ולהשתלמות שופטים)

פקס: 02-6759605

Yigalm@court.gov.il	02-6750548	השופט ד"ר יגאל מרזל, מנהל המרכז
Ronens@court.gov.il	050-6256802 02-6759686	הרשם רונן שוורץ, ממונה תפעול ותכנון
Nikolp@court.gov.il	050-6256378 02-6750402	גב' ניקול פרץ, פיתוח הדרכה ולמידה*
Yinnond@court.gov.il	050-6256724 08-9738804	מר ינון דריזין עמית, ייעוץ ארגוני*
Shaharz@court.gov.il	052-6065222 02-6750755	עו"ד שחר ציטלין, עוזר משפטי
Kerenam2@court.gov.il	050-6255788 02-6759652	גב' קרן אמר, מרכזת השתלמויות
Revital@court.gov.il	050-6255787 02-6759618	גב' רויטל הרשקוביץ, מרכזת השתלמויות
Corinh@court.gov.il	052-7863116 02-6750544	גב' קורין חמוי, מרכזת השתלמויות
Talw@court.gov.il	050-6256888 02-6750548	גב' טלי ויינר, תיאום פיקוח ובקרה
Liatba@court.gov.il	050-2118671 02-6757816	גב' ליא בת בר אשר, רכש ותשלומים*
Amirad@court.gov.il	058-7877792 02-6750544	מר אדר אמיר, מרכז השתלמויות**
Doriac@court.gov.il	050-9205117	גב' דוריה קטן (סטודנטית)

* שותפים לצוות ההקמה של המרכז
 ** במילוי מקום

רחוב שערי משפט

קריית בן גוריון ירושלים 9195001

טל: 02-6759652

פקס: 02-6759605

---

info.cjet@court.gov.il